

รายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดมุกดาหาร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดมุกดาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจทั่วไปได้รับทราบผลการดำเนินงานดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงานฯ ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดมุกดาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจต่อไป

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
พฤศจิกายน ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑
สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร	๔
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร	๖
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมุกดาหาร	๘
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร	๑๑
สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร	๑๓
โครงการชลประทานมุกดาหาร	๑๔
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร	๑๗
ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ มุกดาหาร	๒๑
โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่	๒๒
สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร	๒๔
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร	๒๖
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร	๒๘
สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร	๒๙
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร	๓๐
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร	๓๑
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร	๓๓
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร	๓๕
โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ	๓๖
สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร	๓๗
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร	๓๙
สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร	๔๑
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร	๔๕
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร	๔๖
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร	๕๐
พาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	๕๒
สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร	๕๓
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร	๕๕
สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร	๕๖

สารบัญ (ต่อ)

โครงการส่งเสริมหมู่บ้านมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙	๕๗
ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ มุกดาหาร	๕๗
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร	๖๐
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๖๒
สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร	๖๕
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร	๖๖
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร	๖๘
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร	๗๐
โครงการอื่นๆ	
โครงการชลประทานมุกดาหาร	
- โครงการฝายห้วยยางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๗๑
- โครงการปรับปรุงร่องซังน้ำอุโมงค์ผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ ลงพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะยังตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๗๒
- โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำห้วยบังอี่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองสูง	๗๓
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร	
- โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	๗๔
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร	
- โครงการส่งเสริมปลูกผักปลอดสารพิษในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๒	๗๕
สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร	
- โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน	๗๖
- โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๒)	๗๘
- โครงการส่งเสริมศักยภาพบุคลากร และผู้ประกอบการด้านการเกษตรของ จังหวัดมุกดาหาร	๘๐
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร	
- โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๘๒

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. พระราชดำริ

พระราชดำริเมื่อ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีความห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้ทรงมีพระราชดำรัสกับ พลเอกเทียนชัย จันทมุกดา รองสมุหราชองครักษ์ ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ให้กรมชลประทานตรวจสอบสภาพพื้นที่ สภาพการถือครองที่ดิน สภาพน้ำท่า ในลำห้วยสายต่างๆ ตลอดจนสภาพการเพาะปลูกตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษาเบื้องต้น โครงการจัดหาแหล่งน้ำช่วยเหลือการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภคของราษฎรบริเวณดังกล่าว ตามที่ได้ทรงวางโครงการในแผนที่ ๑: ๕๐,๐๐๐

๒. ความเป็นมาของโครงการ

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีพื้นที่ประมาณ ๑๐๒,๐๐๐ ไร่ สภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นแอ่งในหุบเขาและเทือกเขาล้อมรอบ มีหมู่บ้านตั้งอยู่ในที่ต่ำตามที่ราบเชิงเขาริมลำห้วย ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของห้วยทราย การประกอบอาชีพของราษฎรส่วนใหญ่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก พื้นที่บริเวณที่ลุ่มริมห้วยใช้ทำนา พื้นที่ตอนส่วนใหญ่ปลูกมันสำปะหลัง การเกษตรประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำราษฎรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีความห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร พระองค์จึงทรงให้พิจารณาจัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน ในลักษณะการพัฒนาพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ โดยประสานหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องมาดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำพัฒนาอาชีพของราษฎรและการส่งเสริมศิลปอาชีพ

สำหรับอ่างเก็บน้ำในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน ที่กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างเพื่อช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรและการอุปโภคบริโภคในเขตโครงการมีทั้งหมด ๗ อ่างฯ ความจุรวม ๒๔.๕๒๘ ล้านลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน ๘,๙๐๐ ไร่

เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทให้นายมณูญ มุกประดิษฐ์ เลขาธิการ กปร. นายปราโมทย์ ไม้กลัด อธิบดีกรมชลประทาน พร้อมคณะเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทกราบบังคมทูลรายงานความก้าวหน้าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และขอพระราชวินิจฉัยในการดำเนินงานโครงการฯ ดังกล่าว ซึ่งได้พระราชทานพระราชดำริสรุปได้ ดังนี้

อ่างเก็บน้ำมีจำนวนมากแล้ว เร่งดำเนินการทำระบบน้ำ ถ้าสร้างเป็นระบบท่อส่งน้ำจะสิ้นเปลืองงบประมาณสูงมาก นอกจากนี้จะทำให้ราษฎรไปบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในบริเวณข้างท่อน้ำด้วย ดังนั้น จึงควรพิจารณาปรับเปลี่ยนมาก่อสร้างฝายแทน และส่งน้ำไปตามร่องห้วยและเก็บน้ำไว้หน้าฝาย ต่อจากนั้นก็ส่งไปช่วยพื้นที่การเกษตรได้ จะประหยัดงบประมาณมากกว่า ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจึงได้ร่วมกันดำเนินงานสนองพระราชดำริ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือ การพัฒนาคุณภาพที่ดีขึ้นของราษฎรในพื้นที่โครงการฯ ดีขึ้นสมกับที่พระองค์ทรงห่วงใย

เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระราชดำริให้ช่วยเหลือราษฎรตำบลกกตูม ในด้านการพัฒนาการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนามาตรฐานการดำรงชีวิต และคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น การพัฒนาพื้นที่พุ่มสภาพป่าไม้ให้คืนสภาพ ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ต่อไป จึงพระราชทานพระราชดำริ ให้เปิดโครงการฯ ให้ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร บนเนื้อที่รวมประมาณ ๑๐๒,๐๐๐ ไร่ และต่อมาได้ขยายพื้นที่โครงการฯ ให้ครอบคลุมพื้นที่บ้านตาเปาะ บ้านด่านช้าง และ บ้านโนนสมบูรณ์ ตำบลบ้านค้อ อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร รวมขอบเขตพื้นที่โครงการฯ

ทั้งสิ้น ๑๘๔,๐๐๐ ไร่ โดยมีคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ได้กำหนดพื้นที่โครงการฯ ออกเป็นเขตให้สอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม คือ เขตพัฒนาอาชีพเสริม เขตพัฒนาการเกษตร และเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในเขตโครงการให้มีที่ทำกินเป็นของตนเอง โดยดำเนินการในระบบปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่สมบูรณ์แบบ และให้มีการจัดการในรูปของสหกรณ์การเกษตร

๓.๒ เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น โดยจัดให้มีการพัฒนาอาชีพในด้านต่างๆ ได้แก่ การเพาะปลูก การปศุสัตว์ การประมงน้ำจืด การหัตถกรรมต่างๆ เป็นอาชีพเสริม

๓.๓ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภคบริโภคให้มีปริมาณน้ำเพียงพอ ต่อความเป็นอยู่ของราษฎร

๓.๔ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ลดการทำลายป่าต้นน้ำลำธารและฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกทำลายให้กลับสู่สภาพเดิม

๔. สภาพพื้นที่โครงการฯ

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดมุกดาหาร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ๑๘๔,๐๐๐ ไร่ ในเขตพื้นที่อำเภอดงหลวงและอำเภอดงคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ดังนี้

ในพื้นที่อำเภอดงหลวงขอบเขตครอบคลุมตำบลกกตูม จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน ๑ ชุมชน ได้แก่ บ้านนาโคกทุ่ง บ้านसानแก้ว บ้านคำผักกูด บ้านแก่นาง หมู่ ๗,๑๑,๑๓ และหมู่ ๑๕ บ้านนาหินกอง บ้านปากช่อง บ้านศรีถาวรพนา บ้านสุขสวัสดิ์ และชุมชนฟ้าประทาน รวมพื้นที่ ๑๐๒,๐๐๐ ไร่

ในพื้นที่อำเภอดงคำชะอี มีขอบเขตครอบคลุมตำบลบ้านค้อ จำนวน ๓ หมู่บ้าน ๑ชุมชน ได้แก่ บ้านตาเปอะ บ้านโนนสมบูรณ์ บ้านด่านช้าง และชุมชนคำเขมบ่าม รวมพื้นที่ ๘๒,๐๐๐ ไร่

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นแอ่งในหุบเขามีเทือกเขาล้อมรอบทางทิศเหนือ ทิศตะวันตก และทิศใต้ สภาพทั่วไปจึงเป็นป่าภูเขามีหมู่บ้านตั้งอยู่ในพื้นที่ราบและริมห้วย บริเวณพื้นที่โครงการเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่มีความสำคัญของห้วยบางทราย ซึ่งประกอบด้วย ลำน้ำสาขาหลายสาขา เช่น ห้วยพุง ห้วยพู่ ห้วยไผ่ เป็นต้น ในอดีตราษฎรส่วนใหญ่ มีอาชีพทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ทำนาบริเวณที่ลุ่มตามริมห้วยที่ค่อนข้างใหญ่ปลูกมันสำปะหลัง พื้นที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ ผลผลิตทางการเกษตรต่ำ ราษฎรมีฐานะยากจน

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

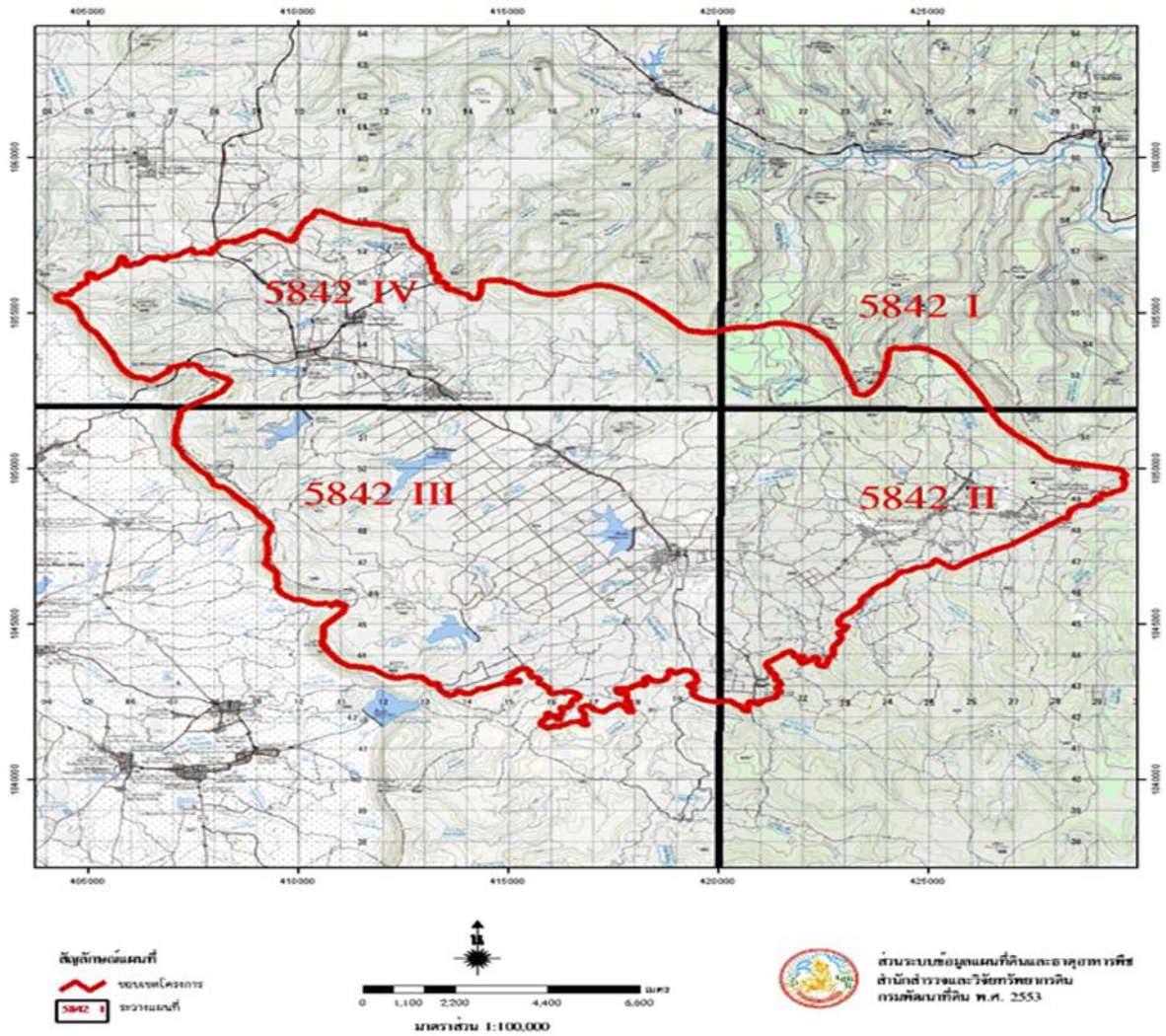
๖.๑ สามารถอนุรักษ์ป่าที่สมบูรณ์ให้คงสภาพและฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกทำลายให้อยู่ในสภาพเดิม เพื่อเป็นแหล่งน้ำลำธารและที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

๖.๒ สามารถจัดพื้นที่ที่เหมาะสม พร้อมทั้งทำการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ และที่ทำกินให้แก่ราษฎรในเขตโครงการ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการบุกรุกทำลายป่าได้ทางหนึ่ง

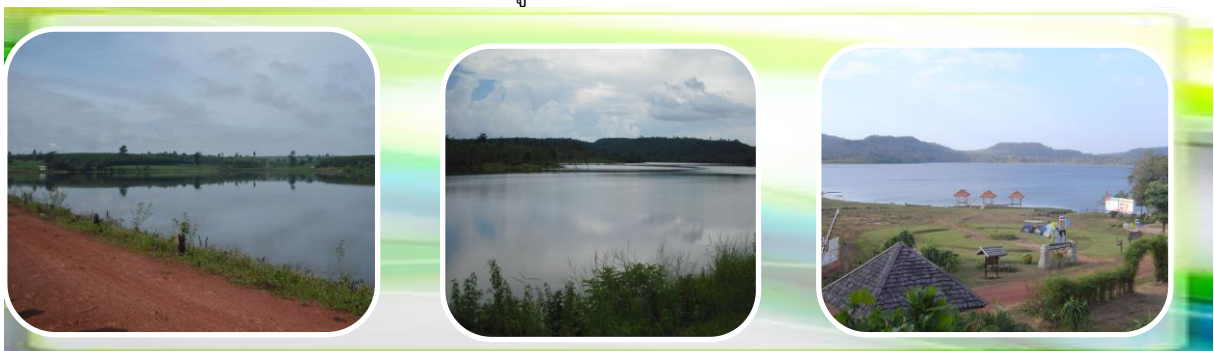
๖.๓ สามารถช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎร ในเขตโครงการให้มีสภาพที่ดีขึ้น

๖.๔ สามารถช่วยให้ราษฎรเกิดความเข้าใจในการรวมกลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมในรูปสหกรณ์การเกษตรและหัตถกรรม

แผนที่แสดงที่ตั้ง
โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จากผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร นับตั้งแต่พระองค์ท่านทรงมีพระราชดำริให้เปิดโครงการจวบจนปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎรในเขตพื้นที่โครงการ จากพื้นที่แห้งแล้งขาดแคลนน้ำก็ได้รับพระราชทานให้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งในภาพรวมราษฎรมีความเข้มแข็ง ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการรวมกลุ่มสหกรณ์ สามารถรวบรวมผลผลิตไปขายในท้องถิ่นอื่นๆได้ เป็นการลดต้นทุนขนส่ง ตลอดจนรู้จักการตลาดเพื่อผลิตพืชผลที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ได้รู้จักระดมทุนเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรู้จักอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำลำธารให้กลับมาสมบูรณ์ดังเดิม

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายมีการประกอบอาชีพทางการเกษตรอย่างมั่นคง เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

๑.๒ เพื่อให้ชุมชนมีแหล่งผลิตอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกในชุมชน

๑.๓ เพื่อให้เกษตรกรเกิดความรักถิ่นที่อยู่อาศัย รู้จักการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๒. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๓, ๔, ๖ ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เป้าหมายเกษตรกร ๕๐ ราย

๓. กิจกรรมและงบประมาณ

๓.๑ กิจกรรมอบรมเกษตรกรหลักสูตรการทำเกษตรผสมผสาน และการใช้ระบบน้ำเพื่อการเกษตร เป้าหมายเกษตรกร ๕๐ ราย งบประมาณ ๑๒,๕๐๐ บาท

๓.๒ กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน พื้นที่ ๒ ไร่ งบประมาณ ๘,๐๐๐ บาท

๓.๓ กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้การใช้ระบบน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่ ๒ ไร่ งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๔๐,๕๐๐ (สี่หมื่นห้าร้อยบาทถ้วน)

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ประชุมชี้แจงโครงการและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๔.๒ จัดฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตรการทำเกษตรผสมผสานและการใช้ระบบน้ำเพื่อการเกษตร เป้าหมายเกษตรกร ๕๐ ราย จำนวน ๑ วัน

๔.๓ จัดทำแปลงเรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน พื้นที่ ๒ ไร่

๔.๔ จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้ระบบน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่ ๒ ไร่

๔.๕ ติดตามตรวจเยี่ยมและให้คำแนะนำแก่เกษตรกร

๔.๖ สรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

๖.๑ จัดฝึกอบรมเกษตรกร ณ ศูนย์วิชาการ บ้านแก่งนาง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๖.๒ จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบสำหรับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สถานที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๔ บ้านसानแก้ว และหมู่ที่ ๖ บ้านคำผัดกุด ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

๑) เกษตรกร จำนวน ๕๐ ราย ที่ผ่านการอบรมมีความรู้ความเข้าใจการทำเกษตรผสมผสาน

๒) เกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง พื้นที่ ๔ ไร่

๗.๒ ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ของตนเอง และมีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้ชุมชนมีแหล่งผลิตอาหารอย่างเพียงพอ ส่งผลให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๘. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน

- ไม่มี -

การจัดทำ
แปลงเรียนรู้

กิจกรรมการฝึกอบรม

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมและถูกต้อง
- ๑.๒ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการเลี้ยงสัตว์ และมีอาหารโปรตีนไว้บริโภคในครัวเรือน
- ๑.๓ เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในชุมชนพื้นที่โครงการ ให้เกษตรกรมีอาหารโปรตีนบริโภค มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง
- ๑.๔ บริการพันธุ์สัตว์ให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ
- ๑.๕ ช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง เป็นแหล่งขยายพันธุ์สัตว์ปีก แหล่งการศึกษาเรียนรู้ การดูงาน

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย
- ๒.๒ ผลิตสุกร จำนวน ๖๐ ตัว
- ๒.๓ ผลิตสัตว์ปีก จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว
- ๒.๔ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกสู่ชุมชน ๑๐๐ ราย สัตว์ปีก ๑,๐๐๐ ตัว
- ๒.๕ ส่งเสริมสุกรสู่ชุมชน ๑๐ ราย สุกร ๒๐ ตัว

๓. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณ ๒๐๓,๖๐๐ บาท (สองแสนสามพันหกร้อยบาทถ้วน)

๔. วิธีการดำเนินงาน

- ๔.๑ ฝึกอบรมเกษตรกรพื้นที่เป้าหมาย เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย
- ๔.๒ ผลิตสุกร จำนวน ๖๐ ตัว
- ๔.๓ ผลิตสัตว์ปีก จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว
- ๔.๔ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกสู่ชุมชน จำนวน ๑,๐๐๐ ตัว
- ๔.๕ ส่งเสริมสุกรสู่ชุมชน จำนวน ๒๐ ตัว

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

เป็นเกษตรกรพื้นที่ภายใต้โครงการพระราชดำริ ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน ปี ๒๕๖๒	ผลงาน	คิด %
๑.ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์	ราย	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๒.ผลิตสุกร	ตัว	๖๐	๖๐	๑๐๐
๓.ผลิตสัตว์ปีก	ตัว	๒,๐๐๐	๒,๒๐๐	๑๑๐
๔.ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกสู่ชุมชน	ตัว	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑๐๐
๕.ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรสู่ชุมชน	ตัว	๒๐	๒๐	๑๐๐

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน ปี ๒๕๖๒	ผลงาน	คิด %
๖. งบประมาณ				
- งบบุคลากร				
- งบดำเนินงาน	บาท	๒๐๓,๖๐๐	๒๐๓,๖๐๐	๑๐๐
- งบประมาณที่โอนเพิ่มเติมระหว่างปี				
- งบ กปร.				

๘. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน/แนวทางแก้ไข

- ไม่มี -

การมอบปัจจัย
การผลิต

การฝึกอบรม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมุกดาหาร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทราย ตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อเพิ่มผลผลิตประมงในแหล่งน้ำ
- ๑.๒ เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในโรงเรียน
- ๑.๓ สนับสนุนให้ราษฎรเลี้ยงปลาแบบผสมผสานและการเลี้ยงปลาในนาข้าว
- ๑.๔ ฝึกอบรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ราษฎร
- ๑.๕ เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรจากอาชีพการประมง
- ๑.๖ เพื่อเพิ่มผลผลิตอาหารโปรตีนบริโภคให้มากขึ้นในพื้นที่โครงการฯ

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ ปีละ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ตัว
- ๒.๒ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำในบริเวณพื้นที่โครงการฯ ๑,๕๕๐,๐๐๐ ตัว
- ๒.๓ แจกจ่ายพันธุ์สัตว์น้ำแก่ราษฎรและหน่วยงานราชการ ๔๕๐,๐๐๐ ตัว
- ๒.๔ ส่งเสริมการเลี้ยงปลา ๒๐๐ ราย
- ๒.๕ เพิ่มผลผลิตประมงในแหล่งน้ำ ๑ แห่ง
- ๒.๖ ฝึกอบรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ราษฎร ปีละ ๘๐ ราย
- ๒.๗ ส่งเสริมการประมงโรงเรียน ๒ แห่ง

๓. วิธีดำเนินการ

- ๓.๑ เพาะพันธุ์ปลาชนิดต่างๆไม่ต่ำกว่าปีละ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ตัว เพื่อปล่อยอ่างเก็บน้ำและแจกจ่ายแก่ราษฎร
- ๓.๒ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำ

๑) คัดเลือกเกษตรกร ที่มีความสนใจการเลี้ยงปลาและพื้นที่เอื้ออำนวยในการขุดบ่อเลี้ยงปลา

ขนาด ๔๐๐ - ๑,๖๐๐ ตารางเมตร

๒) จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงปลา

๓) อบรมและทัศนศึกษา

๔) สนับสนุนปัจจัยการผลิตพวกพันธุ์ปลา วัสดุปรับปรุงบ่อ อาหารปลา และ/หรือบ่อพลาสติก

๕) เจ้าหน้าที่ติดตามผล และให้คำแนะนำแก้ไขปัญหา

๖) จับปลาบริโภคในครัวเรือน

๓.๓ เพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำ

๑) คัดเลือกแหล่งน้ำดำเนินการจากแหล่งน้ำที่ก่อสร้างแล้ว โดยหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมชลประทาน

เป็นต้น

๒) จัดตั้งองค์การราษฎรในหมู่บ้านจำนวน ๑๐ - ๑๕ คน เพื่อช่วยในการเลี้ยงปลา อนุรักษ์ทรัพยากรประมง และกำหนดกฎเกณฑ์ ในการบริหารแหล่งน้ำ

๓) อบรมราษฎรที่เป็นคณะอนุกรรมการของแหล่งน้ำนั้นๆ

๓.๔ ประมงโรงเรียน

๑) คัดเลือกโรงเรียนที่มีสภาพเอื้ออำนวยในการขุดบ่อเลี้ยงปลา ขนาด ๑ - ๒ ไร่

๒) คัดเลือกโรงเรียนที่มีบ่อปลาประจำโรงเรียน สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีบ่อปลาประจำ โรงเรียนดำเนินการคัดเลือกพื้นที่โดยใช้บ่อพลาสติก

- ๓) จัดตั้งองค์กรนักเรียนเพื่อดูแลเลี้ยงปลา ประกอบด้วย ครู ๓ คน นักเรียน ๗ คน
- ๔) อบรมและทัศนศึกษา
- ๕) สนับสนุนปัจจัยการผลิตพวกพันธุ์ปลา อาหารปลา วัสดุปรับปรุงบ่อ เพื่อเลี้ยงในบ่อ โรงเรียนที่ไม่มีบ่อประจำโรงเรียน ให้การสนับสนุนบ่อพลาสติก
- ๖) เจ้าหน้าที่ติดตามผล ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหา
- ๗) จับปลาบริโภคเป็นอาหารกลางวันของนักเรียน
- ๓.๕ การฝึกอบรม
- ๑) อบรมคณะกรรมการแหล่งน้ำ และราษฎรให้รู้จักวิธีการและหลักเกณฑ์การบริหาร
- ๒) อบรมและส่งเสริมราษฎร ให้รู้จักวิธีการเพาะพันธุ์ปลา และเลี้ยงปลาถูกหลักวิชาการ
- ๓) เผยแพร่ผลการดำเนินการให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรในหมู่บ้านอื่น ที่ไม่มีแหล่งน้ำ

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

๕. พื้นที่ดำเนินการ ปี ๒๕๖๒

บ้านนาโคกกุ้ง บ้านसानแว้ บ้านคำผักกูด บ้านปากช่อง บ้านนาหินกอง บ้านศรีถาวร บ้านสุขสวัสดิ์ บ้านแก่นาง หมู่ ๗ หมู่ ๑๑ หมู่ ๑๕ หมู่ ๑๓ บ้านป่าไม้พัฒนา บ้านกกตูม หมู่ ๑ หมู่ ๑๔ บ้านกกกอก ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง บ้านห้วยตาเปาะ บ้านโนนสมบูรณ์ บ้านด่านช้าง ตำบลบ้านค้อ อำเภอดำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

๖. งบประมาณ ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๘๑๔,๓๒๙.๐๐ บาท

๗. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

หมวดรายจ่าย	งบประมาณ	รายจ่าย(บาท)	คงเหลือ(บาท)
๑. ค่าจ้างพนักงานราชการ	๔๗๐,๓๐๐.๐๐	๔๓๑,๐๙๐.๐๐	๓๙๒,๑๐๐.๐๐
๒. ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ(รวม)ค่าประกันสังคม	๑๘,๓๒๙.๐๐	๑๖,๘๐๕.๐๐	๑,๕๒๔.๐๐
๓. ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ(รวม)ค่าตอบแทน	๓๒๕,๗๐๐.๐๐	๓๑๒,๘๘๔.๖๓	๑๒,๘๑๕.๓๗
รวม	๘๑๔,๓๒๙.๐๐	๗๖๐,๗๗๙.๖๓	๕๓๕,๔๔๙.๓๗

กิจกรรมการปล่อย
พันธุ์ปลา

กิจกรรมการ
ฝึกอบรมเกษตรกร

กิจกรรมการ
ฝึกอบรมนักเรียน

๘. ผลการดำเนินงาน

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยวัด	แผน	ผลการปฏิบัติงานสะสม ๑ ต.ค ๖๑ -๓๐ ต.ค.๖๒
๑. งานผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	ตัว	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐
๑.๑ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำ	แห่ง/ตัว	๒๑/๑,๕๕๐,๐๐๐	๒๒/๑,๕๕๐,๐๐๐
- ปลาตะเพียนขาว	ตัว	๔๐๐,๐๐๐	๖๒๐,๐๐๐
- ปลานิล	ตัว	๒๕๐,๐๐๐	๓๑๐,๐๐๐
- ปลาไน	ตัว	๒๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
- ปลายี่สกเทศ	ตัว	๒๕๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
- ปลานวลจันทร์เทศ	ตัว	๒๕๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐
- ปลาสร้อยขาว	ตัว	๒๐๐,๐๐๐	-
๑.๒ แจกจ่ายพันธุ์ปลาให้เกษตรกร	ราย/ตัว	๑๕๐ / ๔๕๐,๐๐๐	๑๕๐ / ๔๕๐,๐๐๐
- ปลาตะเพียนขาว	ตัว	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
- ปลานิล	ตัว	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
- ปลาไน	ตัว	-	-
- ปลายี่สกเทศ	ตัว	-	-
- ปลานวลจันทร์เทศ	ตัว	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
- ปลาอื่นๆ	ตัว	-	-
๒. พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ราย	๕๐	๕๐
๒.๑ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน	ราย	๒๐	๒๐
๒.๒ การเลี้ยงปลาดุกในบ่อพลาสติก	ราย	๓๐	๓๐
๓. ส่งเสริมให้คำแนะนำและติดตามผล	ราย	๒๐๐	๒๐๐
๔. เพิ่มผลผลิตประมงในแหล่งน้ำ	แห่ง	๑	๑
๕. ประมงโรงเรียน	แห่ง	๒	๒
๖. การฝึกอบรมหลักสูตรการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ครั้ง/ราย	๕/๘๐	๕/๘๐
๖.๑ การฝึกอบรมคณะอนุกรรมการ	ครั้ง/ราย	๑/๑๐	๑/๑๐
๖.๒ การฝึกอบรมเกษตรกร	ครั้ง/ราย	๒ / ๕๐	๒ / ๕๐
๖.๓ การฝึกอบรมนักเรียน	ครั้ง/ราย	๒ / ๒๐	๒ / ๒๐

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีความห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร บริเวณลุ่มน้ำห้วยบางทราย อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขาของภาคอีสาน ฐานะยากจนมีอาชีพการเกษตรจากการทำไร่และหาของป่า การปลูกพืชโดยอาศัยน้ำฝนเท่านั้น ชีวิตและความเป็นอยู่ขาดความมั่นคงเพราะปัญหาจากสภาพแวดล้อมทางการเกษตร เสื่อมโทรม และราษฎรขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก พระองค์จึงได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับงานชลประทาน เพื่อช่วยเหลือการเพาะปลูก และเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกร ควรร่วมมือกันดำเนินการจัดการในรูปแบบเดียวกันกับสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และให้พิจารณาวางโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน ในลักษณะการพัฒนาพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ โดยประสานหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการร่วมกัน เพื่อพัฒนามาตรฐานการดำรงชีวิตและคุณภาพชีวิตของราษฎรให้สูงขึ้น รวมทั้งการพัฒนาสภาพป่าไม้ให้คืนสภาพและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงความอุดมสมบูรณ์

กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๓ ได้ร่วมกับจังหวัดมุกดาหาร โดยคณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ในพื้นที่กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง น้อมรับพระราชกระแสและแนวพระราชดำริ โดยถือปฏิบัติมาตั้งแต่ ปี ๒๕๓๖ เป็นต้นมา โดยได้ร่วมกันวางแผนงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายตามแนวพระราชดำริ ราษฎรมีที่ทำกิน ที่ถูกต้องและเพียงพอต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยให้มีแหล่งน้ำชลประทานช่วยเหลือการเพาะปลูก และพัฒนาการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่ราษฎร จนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อพัฒนาการปลูกพืชเศรษฐกิจในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ
- ๑.๒ เพื่อพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้นควบคู่กับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
- ๑.๓ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

๒. พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่โครงการฯ จำนวน ๑๘๔,๐๐๐ ไร่ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาการเกษตร จำนวน ๔๐,๐๐๐ ไร่ เป็นเขตอาศัยน้ำฝน ๓๐,๐๐๐ ไร่ และเขตชลประทาน ๘,๖๐๐ ไร่ ครอบคลุมจำนวน ๑๔ หมู่บ้าน แบ่งเป็น ๑๑ หมู่บ้านในตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง และอีก ๓ หมู่บ้าน อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

๓. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๔. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาการเกษตร จำนวน ๔๐,๐๐๐ ไร่ เป็นเขตอาศัยน้ำฝน ๓๐,๐๐๐ ไร่ และเขตชลประทาน ๘,๖๐๐ ไร่ ครอบคลุมจำนวน ๑๔ หมู่บ้าน

๖. ผลการดำเนินงาน

๖.๑ ศูนย์เรียนรู้ระบบการปลูกพืชตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จ.มุกดาหาร พื้นที่ ๙ ไร่ มีการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) แปลงสาธิตการปลูกไม้ผล ได้แก่ ลิ้นจี่ เงาะ และกล้วย พื้นที่ประมาณ ๓ ไร่
- ๒) แปลงสาธิตการผลิตพืชหลังนา พื้นที่ประมาณ ๒ ไร่
- ๓) แปลงขยายพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ อ้อยและมันสำปะหลัง พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่
- ๔) แปลงพืชพื้นเมือง พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่
- ๕) พื้นที่อาคารสำนักงานและลานตากเมล็ดพันธุ์ พื้นที่ประมาณ ๒ ไร่

๖.๒ การถ่ายทอดเทคโนโลยี

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้จัดฝึกอบรมเกษตรกรในพื้นที่โครงการพิเศษ จำนวน ๑ หลักสูตรหลักสูตร “การจัดการไม้ผลอย่างถูกต้อง” ในวันที่ ๒๔ ธ.ค. ๒๕๖๑ ณ ศาลาประชาคมบ้านด่านช้าง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีเกษตรกรเข้าร่วมอบรม จำนวน ๖๐ ราย

๖.๓ การขยายผลพืชเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการฯ

๑) พืชหลังนา เกษตรกร ๒๐ ราย พื้นที่ ๒๐ ไร่ เก็บผลผลิตเรียบร้อยแล้ว โดยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๙๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ข้าวโพดข้าวเหนียว ได้ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย ๑.๔ ตันต่อไร่ และถั่วลิสงได้ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๒) อ้อย/มันสำปะหลังพันธุ์ดีของกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๒๐ ราย ๑๐๐ ไร่ ปี ๒๕๖๒ อยู่ระหว่างดูแลรักษา ส่วนแปลงขยายผลอ้อยปี ๒๕๖๑ เก็บเกี่ยวเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๑๖.๑ ตันต่อไร่ แปลงขยายผลมันสำปะหลังปี ๒๕๖๑ เก็บเกี่ยวเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๕.๘ ตันต่อไร่

๓) การจัดการไม้ผลให้มีคุณภาพ จำนวน ๑ ราย ๕ ไร่ (ลิ้นจี่ ๓ ไร่ เงาะ ๒ ไร่)

๖.๔ ปลูกพืชเศรษฐกิจ

๑) แปรณำร่องการปลูกยางพารา เริ่มปี ๒๕๓๘-๒๕๔๕ จำนวน ๑๕ ราย พื้นที่ ๒๒๕ ไร่

๒) แปรณำร่องการปลูกไม้ผลพันธุ์ดี (กิจกรรมแปลงผสมผสาน) จำนวน ๙ ราย ๑๓๙ ไร่ ไม้ผลพันธุ์ดีที่ปลูก ได้แก่ เงาะโรงเรียน ลิ้นจี่ พันธุ์ น.พ.๑ มะม่วง พันธุ์ ศก ๐๐๗ หวายกินยอด ส้มโอ มะไฟ เป็นต้น

๓) แปลงขยายผลการปลูกยางพารา ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ จำนวน ๑๐ ราย พื้นที่ ๕๐ ไร่

๗. ปัญหา / อุปสรรค

- ไม่มี -

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรดังนี้.

๑.๑ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดินให้อุดมสมบูรณ์ โดยใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร

๑.๒ เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนให้กับเกษตรกร ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๒. เป้าหมาย

๒.๑ สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๑๐๐ ไร่

๒.๒ สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๑๕๐ ไร่

๒.๓ สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานฯ จำนวน ๔๐ ไร่

๓. งบประมาณดำเนินงาน ๒๑๐,๗๕๐.- บาท งบปกติ กรมพัฒนาที่ดิน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ในการดำเนินโครงการ

พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินโครงการ

ที่	กิจกรรม	หน่วย	แผนงาน	ผลการดำเนินงาน
๑	สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด	ไร่	๑๐๐	๑๐๐
๒	สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ	ไร่	๑๕๐	๑๕๐
๓	สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน	ไร่	๔๐	๔๐

๗. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

- ไม่มี -

ภาพกิจกรรม

โครงการชลประทานมุกดาหาร

ตามที่ กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำพร้อมระบบท่อส่งน้ำ ในเขตโครงการพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้การแพร่กระจายน้ำในไร่นาให้เกษตรกรรับน้ำได้สะดวกที่สุด และสนับสนุนการเพิ่มพูนรายได้ของเกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ ให้สูงขึ้น เมื่อการดำเนินการก่อสร้างดังกล่าวแล้วเสร็จ จะเป็นการดำเนินงานด้านส่งน้ำและบำรุงรักษา ระบบชลประทานที่ก่อสร้างขึ้นมาให้สัมฤทธิ์ผลสูงสุด และขั้นตอนดังกล่าวจะเกิดปัญหาอุปสรรคมากหากไม่ทำการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างถูกต้องให้กับเกษตรกร และการที่เกษตรกรได้มีการนำน้ำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่และถูกต้องแล้ว จะสามารถให้ผลตอบแทนคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ และในขณะเดียวกันโครงการดังกล่าวจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องขอความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจจากเกษตรกรผู้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการวางแผนการปฏิบัติงานและตัดสินใจในเรื่องการเพาะปลูก และการใช้น้ำชลประทานโดยเกษตรกรต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านส่งน้ำบำรุงรักษาและการพัฒนาทางด้านการผลิต และผลจากการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม จะอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรทุกท่านได้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมการใช้น้ำชลประทาน และการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์กับเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานมากที่สุด โครงการชลประทานมุกดาหาร จึงได้ดำเนินการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการใช้น้ำชลประทานและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างความเข้มแข็งองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการน้ำชลประทานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน
- ๑.๒ เพื่อให้สร้างความก้าวหน้าและยั่งยืนขององค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน
- ๑.๓ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน
- ๑.๔ เพื่อเพิ่มความรู้และวิธีการในการบริหารน้ำให้ก้าวหน้าทันสมัยรวดเร็วและได้ผลสูงขึ้น
- ๑.๕ เพื่อสร้างระบบบูรณาการประกอบการประชาสัมพันธ์ร่วมในองค์กรเพื่อการบริหารน้ำทุกระดับ

๒. เป้าหมาย

๒.๑ เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริจำนวน ๒ อ่างฯ ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๒.๒ เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน ๗ อ่างฯ ๖๒๘ คน

๓. กิจกรรมดำเนินการ

๓.๑ ฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างความเข้มแข็งองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน ให้กับคณะกรรมการกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน ในพื้นที่รับน้ำชลประทานของอ่างเก็บน้ำในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ทั้ง ๗ อ่างฯ แยกเป็น ๓ รุ่นๆ ละ ๕๐ คน จำนวน ๑๘๐ คน

๓.๒ ส่งเสริมการใช้น้ำชลประทานและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ให้กับเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานของอ่างเก็บน้ำจำนวน ๗ อ่าง ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ -๒๘ กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่ชลประทานในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๖. งบประมาณดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) จัดสรรงบประมาณดำเนินการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (งบกลาง) จำนวน ๓๗๒,๓๐๐ บาท โดยมีค่าใช้จ่าย ดังนี้

๖.๑ ฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างความเข้มแข็งองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน	๑๐๔,๕๐๐ บาท
๖.๒ ค่าจ้างนักประสานงานชุมชนชลประทานและผู้ช่วยฯ	๑๗๙, ๘๐๐ บาท
๖.๓ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและอะไหล่ปฏิบัติงาน	๒๕,๐๐๐ บาท
๖.๔ ค่าจัดเวทีประชาคมย่อยเพื่อระดมปัญหาและแก้ไขปัญหา	๒๘,๐๐๐ บาท
๖.๕ วัสดุเบ็ดเตล็ดในการปฏิบัติงาน	๕, ๐๐๐ บาท

๗. ผลการดำเนินงาน

เนื่องจากปัญหาหลักของกิจกรรมในแผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ คือ การพัฒนาการใช้น้ำและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน โดยเฉพาะกิจกรรมการส่งน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทานที่ต้องอาศัยความเข้าใจ การพิจารณา วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ ติดตามผล และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โครงการชลประทานมุกดาหารจึงได้ดำเนินงานในกิจกรรมพัฒนาการใช้น้ำและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

๗.๑ จ้างนักประสานงานชุมชนชลประทาน (ปส.ชป) ที่เป็นบุตร-หลานของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานในพื้นที่ ๗ อ่างฯ จำนวน ๔ คน ให้ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการดำเนินกิจกรรมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานด้วยการออกพบปะเกษตรกร ดำเนินการจัดทำเวทีประชาคมย่อยๆ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทาน ตลอดจนร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการใช้น้ำร่วมกับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ชลประทาน จากผลการปฏิบัติงานทำให้เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานรู้และเข้าใจในการใช้น้ำชลประทานอย่างถูกต้องเพิ่มมากขึ้น เป็นตัวกลางในการประสานให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันของกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ชลประทานและผู้เกี่ยวข้อง

๗.๒ กิจกรรมฝึกอบรมเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน โดยพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ และใช้น้ำชลประทานจากอ่างเก็บน้ำทั้ง ๗ แห่ง จำนวน ๑๘๐ คน มาฝึกอบรมในลักษณะของการให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งน้ำและวิธีการใช้น้ำ การบริหารจัดการชลประทาน วิธีการใช้น้ำชลประทานที่ถูกต้องและเป็นธรรม โดยให้มีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้น้ำชลประทานทั้งในกรณีที่มีน้ำปกติและขาดแคลนน้ำ ตลอดจนการเกิดปัญหาอุทกภัย

จากการประเมินผล เกษตรกรผู้ใช้น้ำให้ความสนใจในการจัดฝึกอบรม เนื่องจากได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ในการใช้น้ำระหว่างกันในแต่ละอ่างฯและเจ้าหน้าที่ชลประทาน-ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบแนวทางที่เป็นมติในการดำเนินกิจกรรมการใช้น้ำร่วมกัน เกิดเป็นมวลชนสัมพันธ์ที่รู้จักและใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้นสามารถลดและบรรเทาปัญหาอุปสรรคในการส่งน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทานได้ดียิ่งขึ้นกว่าในอดีต

๗.๓ กิจกรรมพบปะเกษตรกรและจัดทำเวทีประชาคมย่อยเล็ก ๆ ในพื้นที่ชลประทานหรือชุมชนใกล้เคียง ด้วยการมอบหมายให้นักประสานงานชุมชนชลประทาน นำประเด็นปัญหาอุปสรรคที่ได้จากการจัดฝึกอบรมออกไปประชุมพบปะเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานในพื้นที่ชลประทาน และตามบ้านพักอาศัยของเกษตรกรในลักษณะของการพบปะพูดคุย ทบทวนข้อมูลความรู้และเสวนาแสดงข้อคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาของแต่ละกลุ่มย่อย ซึ่งแต่ละทีม นักประสานงานชุมชนชลประทาน ๒-๓ คน ต่อทีมที่กิจกรรมพบปะเกษตรกร ๕-๑๐ คน หรือมากกว่านั้นในจุดต่างๆ โดยเฉพาะจุดที่มีก่อกำเนิดปัญหาในการส่งน้ำ-รับน้ำผลการปฏิบัติงาน พบว่าเกษตรกรมีความรู้สึกลึกซึ้งไม่ถูกทอดทิ้งเพราะมี

นักประสานงานชุมชนชลประทาน และเจ้าหน้าที่ชลประทานเป็นสื่อประสานลงไปพบปะ พูดคุย แก้ไขปัญหาเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ส่งน้ำ-รับน้ำร่วมกัน ทำให้ปัญหาการใช้น้ำที่มักเกิดขึ้นในระหว่างการส่งน้ำได้รับการแก้ไขร่วมกัน ในส่วนที่เป็นปัญหาที่แก้ไขยังไม่ได้หรือเกินขีดความสามารถ ในกลุ่มย่อยก็นำเสนอขึ้นไปในระดับกลุ่มหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาแก้ไขและสนับสนุนต่อไป ทำให้ลดช่องว่างในกิจกรรมการใช้น้ำระหว่างผู้ใช้น้ำด้วยกันลงได้ในระดับหนึ่ง

สรุปผลการดำเนินงาน ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการใช้น้ำชลประทานเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต ลดปัญหาข้อขัดแย้งในการใช้น้ำที่มีมากในอดีตลงไปได้มาก และเกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินด้วยการใช้น้ำทำการเกษตรหรือประกอบอาชีพ และที่สำคัญสามารถลดการขาดแคลนน้ำของชุมชนและอาหารลงได้

๘. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ จากการขาดแคลนน้ำ อุโปค-บริโค และน้ำทำการเกษตรในอดีต เมื่อมีอ่างเก็บน้ำแล้วราษฎรได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินพื้นที่ชลประทานเพิ่มมากขึ้น

การใช้พื้นที่เพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น จนสามารถเลี้ยงราษฎรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นกว่าในอดีตอย่างเห็นได้ชัด ทำให้สังคมเกิดความสามัคคี รวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ส่วนปัญหาสิ่งแวดล้อมทางชลประทานจะเน้นให้ลดการใช้สารเคมี โดยเฉพาะยาฆ่าหญ้าที่เกิดการชะล้างไหลลงสู่แหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ เกิดผลเสียต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมได้ โดยจะมีการนำเสนอในที่ประชุมใหญ่กลุ่มย่อยของกลุ่มผู้ใช้น้ำทุกครั้งที่มีการประชุมและพบปะเพื่อช่วยการรณรงค์ให้ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีหรือใช้ในปริมาณน้อยอย่างถูกต้องเหมาะสมเท่านั้น

๙. ปัญหา/อุปสรรค

เนื่องจากลักษณะพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนฯ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ยอดห้วย ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลูกเนินและภูเขา แหล่งน้ำที่เป็นอ่างเก็บน้ำ ๗ แห่ง มีพื้นที่รับน้ำค่อนข้างน้อย ปีใดฝนตกต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย น้ำจะไม่เต็มอ่างฯ จึงมักเกิดปัญหา อุปสรรคในการใช้น้ำทำการเกษตรในปีน้ำน้อยได้ ประกอบกับดินในพื้นที่ไม่อุ้มน้ำจึงต้องใช้น้ำค่อนข้างมากในการทำเกษตร ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในปลายฤดูแล้งได้ในบางฤดู

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๓ โครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

โครงการส่งเสริมสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อสนองพระราชดำริให้เกิดการรวมกลุ่ม และนำรูปแบบของการสหกรณ์ไปใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์ เช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จังหวัดเพชรบุรี

๑.๒ เพื่อแนะนำส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการพัฒนาธุรกิจตอบสนองความต้องการของเกษตรกรสมาชิกให้อยู่ดี มีสันติสุข

๒. เป้าหมาย

สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจโดยรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕

๓. งบประมาณดำเนินการ

๓.๑ งบดำเนินงาน	๓๐,๓๐๐	บาท
๓.๒ งบเงินอุดหนุน	๑๘๐,๐๐๐	บาท

๔. วิธีการดำเนินการ

แนะนำส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับ อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ การบริหารจัดการ ในพื้นที่โครงการและส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและนำรูปแบบของการสหกรณ์ไปใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ในการจัดโครงการ

สหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด

๗. ผลการดำเนินการ

สหกรณ์การเกษตรห้วยบางทรายจำกัด มีปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้น ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมีองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ ในพื้นที่โครงการเกิดการรวมกลุ่มและนำรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มมาใช้ดำเนินการสหกรณ์ และสามารถดำเนินงาน อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่มี -

ภาพกิจกรรม

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้สนองพระราชดำริ โดยสำรวจและจัดตั้งสหกรณ์ในเขตพื้นที่โครงการในพื้นที่ ตำบลกกตุ้ม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ในพื้นที่ ๖ หมู่บ้าน คือ บ้านนาโคกสูง บ้านसानแก้ว บ้านคำฝักกุด บ้านปากช่อง บ้านนาหินกอง และบ้านแก่งนาง มีเกษตรกรทั้งสิ้น ๑๕๕ ครอบครัว ประชุมใหญ่จัดตั้งสหกรณ์ตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๘ เลขทะเบียน ก.๐๔๘๘๔๓๗ สหกรณ์ได้เริ่ม ดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๙ เป็นต้นมา นับเป็นเวลา ๒๑ ปี เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์บรรลุ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งและแก้ไขปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงาน จึงควรที่จะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๑.๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำของผู้แทนสหกรณ์
- ๑.๓ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์

๒. กลุ่มเป้าหมาย

- ๒.๑ กรรมการสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ผู้แทนชุมชน พนักงานสหกรณ์ จำนวน ๒๕ คน
- ๒.๒ เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน จำนวน ๕ คน

๓. งบประมาณ จำนวน ๑๑,๐๐๐ บาท

๔. วิธีการดำเนินการ

ประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับคณะกรรมการสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ สมาชิกสหกรณ์ ผู้แทนชุมชน เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด ตำบลกกตุ้ม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินงาน

- ๖.๑ สหกรณ์สามารถกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา/ปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์
- ๖.๒ คณะกรรมการสหกรณ์ที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของสหกรณ์เพิ่มขึ้น
- ๖.๓ สหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถดำเนินงาน อุดมการณ์ หลักการ วิธีการ สหกรณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๖.๔ สหกรณ์มีแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสหกรณ์ และนำไปใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มี ประสิทธิภาพ

๗. ปัญหาอุปสรรค - ไม่มี -

ภาพกิจกรรม

โครงการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระราชทาน “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยแนวคิดดังกล่าวตั้งอยู่บนรากฐานของภูมิสังคมของไทย เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง โดยใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐาน ในการตัดสินใจในกิจกรรมการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต เพื่อให้การประกอบอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย มีการพัฒนาไปอย่างเป็นลำดับขั้น และมั่นคง

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นหน่วยงานที่รับสนองแนวพระราชดำริมาขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรม โดยการบริหารจัดการองค์ความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่ามีกลไกหลายองค์ประกอบ ที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระบวนการขับเคลื่อนความรู้แนวพระราชดำริฯ สู่การพัฒนาในระดับประชาชน/ชุมชน/สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/พื้นที่/ภูมิภาค/ประเทศ อย่างเป็นลำดับขั้น จากผลการศึกษาของคณะวิจัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับธรรมมูลนิธิปิดทองหลังพระพบว่า แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แบ่งออกเป็น ๓ ระดับขั้น คือ ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ ครวเรือนพึ่งตนเองได้ ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ ชุมชนรวมกลุ่มพึ่งตนเองได้และ ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ ออกสู่ภายนอก โดยสามารถแบ่งเป็นบันได ๗ ขั้น ประกอบด้วย ขั้นที่ ๑ พร้อมหรือยัง ขั้นที่ ๒ ตกลงปลงใจให้แน่นอน ขั้นที่ ๓ ก่อร่างสร้างกลุ่ม ขั้นที่ ๔ เพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ ขั้นที่ ๕ ทุกคนร่วมกันทุกชั้นตอน ขั้นที่ ๖ ข้อมูลดี มีความรู้ และขั้นที่ ๗ แสวงหาพันธมิตรร่วมทาง โดยการดำเนินการจะดำเนินอย่างเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง บนพื้นฐานของความสมัครใจและความพร้อมของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร สภาพสังคม/อัตลักษณ์/ขนบธรรมเนียม/ข้อบังคับของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ผ่านกลไกการให้ความรู้ การพัฒนาสหกรณ์ในโครงการพระราชดำริ/โครงการหลวง /โครงการนาร่อง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) เพื่อให้การขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) และพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงดำเนินการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับสหกรณ์ตามการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) ของสหกรณ์ในพื้นที่โครงการพระราชดำริ

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑. เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) ให้กับคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และสมาชิกสหกรณ์

๑.๒. เพื่อจัดเก็บข้อมูลเชิงลึกกับคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และสมาชิกสหกรณ์ ในการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)

๑.๓. เพื่อจัดทำแผนยกระดับสหกรณ์ในสหกรณ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามโครงการประยุกต์ใช้แนวทางพระราชดำริเป็นแนวทางขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)

๒. กลุ่มเป้าหมาย

คณะกรรมการฝ่ายจัดการ สมาชิกสหกรณ์ สังกัดสหกรณ์การเกษตรห้วยบางทรายจำกัด จำนวน ๓๐ คน

๓. งบประมาณ จำนวน ๕๙,๔๐๐ บาท (ห้าหมื่นเก้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

๔. วิธีดำเนินการ

ครั้งที่ ๑ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนยกระดับสหกรณ์ตามการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)

ครั้งที่ ๒ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อติดตามแผนยกระดับสหกรณ์ ตามการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน

๕. ระยะเวลาและสถานที่

จัดประชุม ๒ ครั้ง ดังนี้

๕.๑ ครั้งที่ ๑ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำแผนยกระดับสหกรณ์ตามการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) ในวันที่ ๒๐ – ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ หอประชุม สหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๕.๒ ครั้งที่ ๒ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อติดตามแผนยกระดับสหกรณ์ตามการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน ในวันที่ ๒๐-๒๑ มิถุนายน ณ หอประชุม สหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินงาน

๖.๑ คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และสมาชิกสหกรณ์ มีความเข้าใจเรื่องการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ได้อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)

๖.๒ จัดเก็บข้อมูลเชิงลึกกับกับคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และสมาชิกสหกรณ์ในการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)

๖.๓ สหกรณ์จัดทำแผนยกระดับสหกรณ์ตามโครงการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)

๖.๔ สหกรณ์เป้าหมายสามารถจัดทำแผนยกระดับสหกรณ์ตามการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) ได้ข้อมูล สภาพปัญหาและข้อเท็จจริงของสหกรณ์

๗. ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่มี -

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ มุกดาหาร

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ มุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง โดยดำเนินการในระบบปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรที่สมบูรณ์แบบ และให้จัดการในรูปของสหกรณ์การเกษตร

๑.๒ เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้นโดยจัดให้มีการพัฒนาอาชีพด้านต่าง ๆ คือ

๑) สร้างอาชีพเสริมในเขตที่ ๑ เช่น ด้านการเกษตร และด้านหัตถกรรม เป็นอาชีพเสริม

๒) สร้างอาชีพเสริมในเขตที่ ๒ ได้แก่ ส่งเสริมการเพาะปลูก การปศุสัตว์ การประมงน้ำจืด

๑.๓ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภค บริโภค ให้มีปริมาณเพียงพอ

๑.๔ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดการทำลายป่าต้นน้ำลำธาร โดยการรักษาป่าที่สมบูรณ์ให้คงสภาพเดิม สำหรับป่าที่ถูกทำลายให้มีการฟื้นฟูให้กลับอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ดังเดิม

๒. เป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ๗ หมู่บ้าน

๓. งบประมาณดำเนินการ ๔๖,๒๗๐ บาท (สี่หมื่นหกพันสองร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ดำเนินการ

บ้านปากช่อง บ้านนาหินกอง บ้านสุขสวัสดิ์ บ้านसानแก้ว บ้านแก่งนาง บ้านคำผักกูด และบ้านนาโคกทุ่ง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินงานโครงการ

๖.๑ ส่งเสริมอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑๔ ราย เลี้ยงไหมเฉลี่ย ปีละ ๔ รุ่น รายได้เฉลี่ย ๘,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อปี

๖.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรสร้างสวนหม่อน ในพื้นที่ของตนเองรายละ ๑ ไร่

๖.๓ สนับสนุนหม่อนพันธุ์สกลนคร ๕,๐๐๐ ต้น

๖.๔ ฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตร การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมหัตถกรรม

๖.๕ สนับสนุนไหมพันธุ์ดี จำนวน ๔๐ แผ่น

๗. ปัญหาและอุปสรรค : ไม่มี

อบรมเกษตรกร

สนับสนุนไหม
พันธุ์ดี

สนับสนุนพันธุ์
หม่อน

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

๑. หลักการเหตุผล

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความปลื้มปิติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ และด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สุดที่จะพรรณนา ทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกรในถิ่นทุรกันดาร โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ด้วยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ความเป็นอยู่ของพสกนิกรเหล่านั้นดีขึ้น พระราชกรณียกิจดังกล่าวเป็นความประทับใจแก่ปวงชนชาวไทยมาโดยตลอด ในวโรกาสดังกล่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นควรจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของงานวิจัย พัฒนา และงานบริการวิชาการเกษตร ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิตในรูปแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นกลไกของชุมชนในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปกิจกรรมให้บริการเคลื่อนที่ และกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และการฝึกอบรม เพื่อแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระราชนุญาต จัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ถวาย และขอรับพระมหากรุณาธิคุณให้โครงการอยู่ในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีการดำเนินงานอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางการเกษตรและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเป็นการปฏิบัติงานในเชิงรุกที่ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหา ให้ได้รับการบริการทางการเกษตรอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัย โรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ และการให้วัคซีนป้องกันโรค รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมความรู้การเกษตรเสริมเพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะบูรณาการการทำงานระหว่าง นักวิชาการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ดิน และน้ำ ฯลฯ พร้อมด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือทางการเกษตรด้านต่างๆ มาให้บริการในคลินิกเกษตร โดยสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ถึงในระดับตำบล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้ารับบริการทางการเกษตรได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทุกด้านในคราวเดียวกัน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ห่างไกล สามารถเข้าถึงการบริการทางการเกษตร และได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

๒.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตรร่วมกัน

๓. กิจกรรม

กิจกรรมด้านคลินิกเกษตรที่เปิดให้บริการ ได้แก่

๓.๑ คลินิกดิน ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านวิเคราะห์ ตรวจสอบดินและปุ๋ย โดยกรมพัฒนาที่ดิน

๓.๒ คลินิกพืช ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านโรคและแมลง ศัตรูพืช วัชพืช การเก็บเกี่ยวพืช การผลิตเมล็ดพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ การทดสอบความงอก การขาดธาตุอาหารพืช สารพิษตกค้าง วัสดุพืชทางการเกษตร โดยกรมวิชาการเกษตร

๓.๓ คลินิกปศุสัตว์ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคและการตรวจรักษา พยาบาลสัตว์ การให้วัคซีน ทำหมันสัตว์ การผสมเทียม การควบคุมโรคระบาดในสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ โดยกรมปศุสัตว์

๓.๔ คลินิกประมง ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและรักษาโรคในสัตว์น้ำ การควบคุมโรคระบาดในสัตว์น้ำ การตรวจคุณภาพน้ำ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยกรมประมง

๓.๕ คลินิกชลประทาน ให้คำปรึกษา แนะนำการบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ และการให้น้ำแก่พืช โดยกรมชลประทาน

๓.๖ คลินิกสหกรณ์ ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดตั้งสหกรณ์ การบริหารงานในสหกรณ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์

๓.๗ คลินิกบัญชี ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดทำบัญชีฟาร์ม บัญชีครัวเรือน โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๓.๘ คลินิกกฎหมาย ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานความรู้ด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓.๙ คลินิกข้าว ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคที่เกิดในข้าว การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าว การกำจัดวัชพืชในนาข้าว การลดต้นทุนการผลิตข้าว การใช้ข้าวพันธุ์ดี การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว การบริการตรวจรับรอง GAP ข้าว การแปรรูปและการใช้ประโยชน์จากข้าว โดยกรมการข้าว

๓.๑๐ คลินิกหม่อนไหม ให้คำปรึกษา แนะนำการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม พันธุ์หม่อนที่ควรปลูก การตัดแต่งกิ่ง และการดูแลรักษาแปลงหม่อน การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อน การดูแลรักษาผลหม่อนสุก และการทำชาใบหม่อน โดยกรมหม่อนไหม

๓.๑๑ คลินิกอื่นๆ ได้แก่ คลินิกบริหารศัตรูพืช คลินิกพันธุ์พืชเพาะเลี้ยง คลินิกจักรกลการเกษตร คลินิกพืชสวน คลินิกยางพารา คลินิกผึ้ง คลินิกเศรษฐกิจการเกษตร และคลินิกสาธารณสุข ฯลฯ

ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๘ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เพิ่มเติมการให้บริการคลินิกด้านสุขภาพของเกษตรกร โดยเฉพาะปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร อาทิ การได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกายจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น โดยให้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่เข้าร่วมเป็นอีกคลินิกหนึ่งในการให้บริการตรวจเลือดให้กับเกษตรกร เพื่อตรวจสอบพิษตกค้างในร่างกาย พร้อมให้คำแนะนำที่ถูกต้องในการป้องกันและรักษาโรคให้แก่เกษตรกร และบริการอื่นๆ ตามความเหมาะสม

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ห่างไกล สามารถเข้าถึงการบริการทางวิชาการและได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

๑.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตรร่วมกัน

๒. เป้าหมาย

จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จำนวน ๓ ครั้ง

๓. งบประมาณดำเนินการ

จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จำนวน ๓ ครั้ง งบประมาณ ๑๓๖,๐๐๐ บาท

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายปฏิบัติงาน

๔.๒ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาชุมชน ตำบลเป้าหมายปฏิบัติงาน

๔.๓ ประชุมคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญและแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด (Chief of Operation) เพื่อรับทราบผลการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและวางแผนเตรียมการจัดบริการคลินิกเกษตรให้แก่เกษตรกรตำบลเป้าหมายปฏิบัติงาน

๔.๔ จัดพิธีเปิดงานและจัดบริการตามโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ พร้อมทั้งการประเมินผลการให้บริการ

๔.๕ จัดทำรายงานผลการจัดโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๕. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ครั้งที่ ๑ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ตามแผนปกติ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ครั้งที่ ๒ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

ครั้งที่ ๓ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โรงเรียนดงมอนวิทยาคม ตำบลดงมอน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินงาน

๖.๑ ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร และหน่วยงานภาคีได้จัดบริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกร ซึ่งมีเกษตรกรเข้ารับบริการทั้งหมด ๑,๑๘๙ ราย

๖.๒ ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

เกษตรกรผู้เข้ารับบริการสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ตามแผนปกติ
วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒
ณ โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ
เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒
ณ โรงเรียนดงมอนวิทยาคม ตำบลดงมอน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้เจ้าหน้าที่พร้อมให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร โดยเน้นปัญหาเร่งด่วนที่เกิดในพื้นที่
- ๑.๒ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการบริการทางการเกษตร ตามความต้องการและความเหมาะสมของพื้นที่

๒. เป้าหมาย

บริการด้านคลินิกปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๓ ครั้ง

๓. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณ ๓๙,๐๐๐ บาท (สามหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ การดำเนินการก่อนการจัดงาน

๑) คัดเลือกตำบลที่จะเป็นจุดสำหรับการจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกจากพื้นที่ที่เกษตรกรประสบปัญหาทางการเกษตรทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง และดิน โดยเฉพาะปัญหาโรคแมลงศัตรูพืช ระบาด โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น ซึ่งต้องการนักวิชาการเฉพาะด้านที่จะให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนจัดคลินิกห้องปฏิบัติการเคลื่อนที่ลงไปให้บริการ

๒) การศึกษาและสำรวจข้อมูลในพื้นที่ ให้คณะทำงานของจังหวัด ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบงานแต่ละสาขา ศึกษาและสำรวจข้อมูลในพื้นที่จากข้อมูลขั้นต้นที่มีอยู่ เช่น แนวทางพัฒนาการเกษตรระดับตำบล อำเภอ ข้อมูลของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ตรวจสอบสภาพพื้นที่จริง สอบถามผู้นำกิจกรรมที่ประกอบอาชีพในตำบล แล้ววิเคราะห์ ประเมิน และสรุปประเด็นปัญหาสำคัญในตำบลแต่ละด้าน และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

๓) ประชุมสรุปวางแผนปฏิบัติงาน จากข้อมูลทุติยภูมิ และการสำรวจพื้นที่ นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ และจัดกลุ่มปัญหา

- กลุ่มปัญหาที่ต้องการรับบริการความรู้ คำแนะนำ และการสาธิต เช่น จัดนิทรรศการการสาธิตให้ความรู้ด้านพืชและสัตว์ ตลอดจนด้านดิน ปุ๋ยและการอนุรักษ์ ให้เน้นพืช สัตว์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นหลัก สำหรับการนิทรรศการควรจัดเฉพาะที่จำเป็นและเหมาะสมในท้องถิ่น การเตรียมการด้านผู้ให้บริการ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะด้าน อุปกรณ์ เครื่องมือ ห้องทดลองและการทดสอบที่จะจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบฝ่ายอำนวยความสะดวก

- การเตรียมการ ประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรที่จะเข้ารับบริการให้เข้าใจวัตถุประสงค์

๔.๒ การดำเนินการระหว่างเปิดคลินิก รูปแบบกิจกรรมของคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม คือ

๑) กิจกรรมหลัก กิจกรรมด้านคลินิก ได้แก่ การให้คำปรึกษา ตรวจวิเคราะห์และวินิจฉัย และให้บริการโดยใช้อุปกรณ์และเครื่องมือทางห้องปฏิบัติการ

๒) กิจกรรมเสริม กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ การฝึกอบรม และจัดนิทรรศการ

- การฝึกอบรม เช่น บัญชีฟาร์ม ความรู้ด้านการเกษตรต่าง ๆ

- การจัดนิทรรศการ

- การบริการอื่นๆ เช่น การให้คำแนะนำและการปรึกษา การรับทราบปัญหา การพัฒนาแหล่งน้ำ

กฎหมายด้านการเกษตร การแนะนำข้อกฎหมายสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นต้น

๓) การให้บริการ เจ้าหน้าที่จะพิจารณาจากสภาพปัญหาของเกษตรกรที่มาเข้ารับบริการ และส่งต่อไปยังคลินิกเฉพาะด้านให้นักวิชาการที่ประจำคลินิกนั้นๆ วินิจฉัยก่อนส่งไปยังคลินิกย่อยหรือคลินิกเฉพาะทาง เพื่อรับบริการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ต่อไป

๔.๓ การติดตามประเมินผล

๑) การประเมินผลด้านบริการ ให้มีการประเมินผลด้านบริการทันทีโดยประเมินจากความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้ารับบริการ เพื่อปรับปรุงบริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) การประเมินผลด้านวิชาการ โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นศูนย์กลางการประสานงาน แบ่งเป็น

- การสรุปประเมินปัญหาหลักที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ว่ามีปัญหาทางการเกษตรอะไรบ้าง และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นต่อไป

- การติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมว่าปัญหาทางการเกษตรได้รับการแก้ไขหรือไม่ อย่างไร และต้องดำเนินการอะไรเพิ่มเติม

- การประเมินผลและจัดทำรายงานการปฏิบัติงาน โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ประจำทุกปี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

- คลินิกเกษตรครั้งที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
- คลินิกเกษตรครั้งที่ ๒ โรงเรียนดงหลวงวิทยา ตำบลดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
- คลินิกเกษตรครั้งที่ ๓ โรงเรียนดงมอนวิทยาคม ตำบลดงมอน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน ปี ๒๕๖๒	ผลงาน	คิด %
๑. ให้บริการประชาชนในด้านปศุสัตว์	ราย	๒๗๐	๒๙๐	๑๐๐
๒. งบประมาณ				
- งบบุคลากร				
- งบดำเนินงาน	บาท	๓๙,๐๐๐	๓๙,๐๐๐	๑๐๐
- งบประมาณที่โอนเพิ่มเติมระหว่างปี				
- งบ กปร.				

๘. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน แนวทางแก้ไข

งบประมาณน้อยไม่เพียงพอกับการให้บริการประชาชน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้งานวิจัยและพัฒนาและงานวิชาการจัดการไร่นา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนการกระบวนการบริหารเทคโนโลยี ที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

๑.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๒. พื้นที่เป้าหมาย

ตามที่จังหวัดมุกดาหารกำหนด

๓. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตรปี ๒๕๖๒ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๔. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ดำเนินการ

ครั้งที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ครั้งที่ ๒ โรงเรียนดงหลวงวิทยา ตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

ครั้งที่ ๓ โรงเรียนดงมอนวิทยาคม ตำบลดงมอน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานโครงการคลินิกเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	สถานที่จัดบริการ	จำนวนเกษตรกร เป้าหมายที่มารับบริการ	หมายเหตุ
๑	๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร	๑๐๓ ราย	๐๒-๑๐๓ ราย และ ๐๕-๑
๒	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	โรงเรียนดงหลวงวิทยา ต.ดงหลวง อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	๑๐๐ ราย	๐๒-๑๐๐ ราย
๓	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒	โรงเรียนดงมอนวิทยาคม ต.ดงมอน อ.เมือง จ.มุกดาหาร	๑๒๙ ราย	๐๒-๑๒๙ ราย
รวม			๓๓๒ ราย	๐๒-๓๓๒ ราย และ ๐๕-๑

๗. ปัญหา / อุปสรรค - ไม่มี -

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกร ในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๑.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๒. เป้าหมาย ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๓ ครั้ง

๓. งบประมาณ ๑๒๐,๐๐๐ บาท งบปกติกรมพัฒนาที่ดิน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึง กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ดำเนินโครงการ

ครั้งที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ครั้งที่ ๒ โรงเรียนดงหลวงวิทยา ตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

ครั้งที่ ๓ โรงเรียนดงมอนวิทยาคม ตำบลดงมอน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินงาน

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	สถานที่จัดงาน	ผู้รับบริการ (ราย)
๑	๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร	๑๙๓
๒	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	โรงเรียนดงหลวงวิทยา ตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร	๑๖๓
๓	๑ สิงหาคม ๒๕๖๒	โรงเรียนดงมอนวิทยาคม ตำบลดงมอน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร	๑๑๗

๗. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน

- ไม่มี -

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกรตามความต้องการและความเหมาะสมของพื้นที่ทำให้แก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

๑.๒ เสริมสร้างความรู้และฝึกอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมของพื้นที่แก่เกษตรกร

๑.๓ สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๒. งบประมาณดำเนินการ งบดำเนินงาน ๒๖,๔๐๐ บาท

๓. วิธีการดำเนินการ

ประสานงานบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และร่วมจัดกิจกรรมคลินิกสหกรณ์ ประกอบด้วย นิทรรศการ ให้คำปรึกษา ตอบปัญหาชิงรางวัลในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ๓ ครั้ง

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

๕. ผลการดำเนินงาน

ครั้งที่ ๑ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ผู้เข้ารับบริการคลินิกสหกรณ์ ๑๓๘ คน

ครั้งที่ ๒ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ผู้เข้ารับบริการคลินิกเกษตร ๑๒๖ คน

ครั้งที่ ๓ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โรงเรียนดงมอนวิทยา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผู้เข้ารับบริการ ๑๓๕ คน

๖. ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่มี -

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาด้านการบัญชีแก่ผู้รับบริการ

๑.๒ เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับบริการมีความสนใจการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

๒. เป้าหมาย

ให้บริการคลินิกบัญชีเคลื่อนที่ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๑๒ ครั้ง มุ่งเน้นการให้คำแนะนำวิธีการจัดทำบัญชีและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่เกษตรกร เยาวชน นักเรียนและประชาชนที่มาขอรับบริการประกอบด้วย

๒.๑ การจัดนิทรรศการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ตามแผนงานของกรมส่งเสริมการเกษตร และแผนจังหวัด หน่วยงานร่วมบูรณาการ รวม ๑๒ ครั้ง

๒.๒ ให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่ผู้รับบริการ

๓. วิธีดำเนินการ

๓.๑ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหารดำเนินการดังนี้

- ๑) มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการและชักชวนการปฏิบัติงาน
- ๒) บันทึกแผนการปฏิบัติงานการจัดนิทรรศการ (ครั้ง) ในระบบสารสนเทศ PD ไตรมาส ๑
- ๓) ประสานกับกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมบูรณาการ
- ๔) จัดทำแผนการจัดนิทรรศการและแจ้งกลุ่มเป้าหมาย
- ๕) ร่วมจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่/คลินิกจังหวัดเคลื่อนที่ เดือนละ ๑ ครั้ง รวม ๑๒ ครั้ง โดยให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่ผู้รับบริการ รูปแบบของกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่/คลินิกจังหวัดเคลื่อนที่ เป็นกิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านบัญชีให้แก่เกษตรกร เยาวชน นักเรียนและประชาชนที่มาขอรับบริการ โดยการจัดนิทรรศการและให้คำแนะนำในแต่ละเรื่อง เช่น การจัดทำบัญชีในครอบครัว สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น ประกอบด้วย

- การจัดนิทรรศการ มีการจัดบอร์ดความรู้เรื่องบัญชี สร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เข้าชมสนใจบัญชี เพื่อให้เห็นความสำคัญของการทำบัญชี เน้นให้รู้ว่าเมื่อทำบัญชีแล้วมีประโยชน์อย่างไร การคิดกำไร-ขาดทุนจากการประกอบอาชีพมีวิธีการอย่างไร

- การสอนแนะนำให้ความรู้ ให้บริการสอนแนะนำบัญชีแก่เกษตรกร เยาวชน นักเรียน และประชาชนที่มาขอรับบริการ

๖) บันทึกผลการจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในระบบสารสนเทศ RD

๓.๒ กองประสานงานโครงการพระราชดำริ ดำเนินการดังนี้

๑) กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของโครงการฯ

๒) รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการให้บรรลุเป้าหมาย

๓) ติดตามประเมินผล (รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อบริหารโครงการ)

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๕. งบประมาณโครงการ

งบประมาณจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำนวน ๒๑,๖๐๐.๐๐ บาท (สองหมื่นหนึ่งพันหกร้อยบาทถ้วน)

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ กลุ่มเป้าหมายได้รับการแก้ไขปัญหาด้านบัญชี

๖.๒ กลุ่มเป้าหมายมีความสนใจบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือน และต้นทุนประกอบอาชีพ

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

๗.๑ การจัดนิทรรศการจังหวัดเคลื่อนที่ ๑๒ ครั้ง

๗.๒ การจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ๓ ครั้ง

๗.๓ มีผู้รับบริการทั้งสิ้น ๗๖๗ คน ประกอบด้วย

- เกษตรกร ๓๘๖ คน
- เยาวชน ๒๒๙ คน
- นักเรียน ๖๙ คน
- ประชาชนทั่วไป ๒ คน
- อื่นๆ ๘๑ คน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงผู้ที่มีความสนใจ สามารถเข้าถึงการบริการและขอรับคำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาในด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

๑.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล โดยให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตรร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของเกษตรกร

๒. เป้าหมาย

ให้บริการเกษตรทั้งในและนอกเขตปฏิรูปที่ดินสำหรับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรผู้รับบริการได้รับความรู้ และแนวทางการแก้ไขปัญหาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓. งบประมาณการดำเนินการ

จากแผนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหารได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการ จำนวน ๓ ครั้ง งบประมาณที่ได้รับจัดสรร รวมทั้งสิ้น ๑๓,๐๐๐ บาท

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. สถานที่ดำเนินโครงการ

๕.๑ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (ครั้งที่ ๑) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

๕.๒ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก (ครั้งที่ ๒) เมื่อวันที่พุธที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๕.๓ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (ครั้งที่ ๓) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โรงเรียนดงมอนวิทยาคม อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินโครงการ

ผลสรุปการดำเนินการตามโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนของคลินิกกฎหมาย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร จำนวนทั้งสิ้น ๓ ครั้ง ดังนี้

๖.๑ มีเกษตรกรเข้ารับบริการ รวมจำนวน ๑๑๖ ราย โดยแบ่งเป็น

๑) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๖ ราย

๒) เกษตรกรนอกเขตปฏิรูปที่ดิน รวมจำนวนทั้งสิ้น - ราย

๖.๒ การแก้ไขปัญหาของคลินิกกฎหมาย

๑) มีจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการแก้ไขปัญหาแล้วเสร็จ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๖ ราย

๒) มีจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการแก้ไขกรณีปัญหาต่อเนื่อง รวมจำนวนทั้งสิ้น - ราย

๗. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

๗.๑ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินผู้ที่ไม่ได้รับการจัดที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ทราบแนวเขตที่ดินที่สอบถามเพื่อขอรับการจัดที่ดินจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างชัดเจน คลินิกกฎหมาย จึงจัดให้มีการยื่นคำร้องขอรังวัดแนวเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๗.๒ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ยังไม่ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในที่ดินที่ถือครองทำประโยชน์อยู่อย่างเพียงพอ คลินิกกฎหมาย จึงได้แนะนำสิทธิหน้าที่ของเกษตรกร ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕

การจัดงานคลินิกเกษตรกรเคลื่อนที่ ครั้งที่ ๑

การจัดงานคลินิกเกษตรกรเคลื่อนที่ ครั้งที่ ๒

การจัดงานคลินิกเกษตรกรเคลื่อนที่ ครั้งที่ ๓

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกรตามความต้องการและความเหมาะสมของพื้นที่ ทำให้แก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

๑.๒ สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๑.๓ ประเมินความพึงพอใจการจัดงานของเกษตรกรที่เข้ารับบริการ เพื่อนำไปปรับปรุงการให้บริการให้ดีขึ้น

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ร่วมออกหน่วยบริการแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๓ ครั้ง

๒.๒ ประเมินความพึงพอใจการจัดงานของเกษตรกรที่เข้ารับบริการ จำนวน ๓ ครั้ง

๓. งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๒,๒๘๐ บาท

๔. วิธีการดำเนินการ

๔.๑ ร่วมออกหน่วยบริการแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

๔.๒ ประเมินความพึงพอใจการจัดงานของเกษตรกรที่เข้ารับบริการ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ในการจัดงาน

๖.๑ ครั้งที่ ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

๖.๒ ครั้งที่ ๒ โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๖.๓ ครั้งที่ ๓ โรงเรียนดงมอนวิทยาคม ตำบลดงมอน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

๗. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ

มีฝนตกในช่วงกลางคืนก่อนวันจัดกิจกรรม ทำให้มีน้ำท่วมขังในบางส่วนของสถานที่จัดงาน ส่งผลให้ผู้ให้บริการและผู้มารับบริการมีอุปสรรคเล็กน้อยในการเข้ารับบริการ

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ

๑. ความเป็นมา

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ไปทรงเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดารทั่วทุกภาคของประเทศไทย ตั้งแต่ยังเยาว์พระชันษา ทรงพบเห็นสภาพปัญหาและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนขาดแคลนอาหารที่จะบริโภค เป็นโรคขาดสารอาหาร และสุขภาพอ่อนแอ เจ็บป่วย ไม่แข็งแรง ขาดการศึกษา สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ทรงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารเหล่านี้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ดังนั้นเมื่อทรงสำเร็จการศึกษา จึงทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยทรงทดลองทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๓ โรงเรียน เพื่อพัฒนาภาวะโภชนาการและสุขภาพของเด็กที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ปัจจุบันการดำเนินงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นการพัฒนาแบบองค์รวม ที่ยึดเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายในการดำเนินงาน ดังนี้

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร มีโภชนาการดี สุขภาพแข็งแรง มีความซื่อสัตย์ เสียสละ สามัคคี และเมตตาผู้อื่น มีความรู้และทักษะทั้งทางวิชาการและการอาชีพ ที่เป็นรากฐานของการพึ่งตนเองและพัฒนาท้องถิ่นได้ นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง เป็นคนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายใต้โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เด็กเยาวชนในถิ่นทุรกันดารที่มีปัญหาการขาดแคลนสารอาหารและโรคติดต่อ สามารถระดับความรุนแรงลง

๑.๒ นักเรียนมีความรู้และทักษะด้านการเกษตร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สามารถพึ่งพาตนเองและนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้

๑.๓ มีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรและแหล่งพันธุ์ดีในชุมชน

๒. เป้าหมาย

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๒ โรงเรียน และหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ จำนวน ๑ หมู่บ้าน คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยฯ บ้านศรีถาวรพนา ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนใต้ร่วมพระบารมีและหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ คือ ชุมชนใต้ร่วมพระบารมี บ้านด่านช้าง ตำบลบ้านค้อ อำเภอดงคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

๓. กิจกรรมและงบประมาณดำเนินการ

๓.๑ กิจกรรมจัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน จำนวน ๒ โรงเรียน งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

๓.๒ กิจกรรมอบรมครู นักเรียนและชุมชน จำนวน ๒๔ ราย งบประมาณ ๔,๘๐๐ บาท

๓.๓ กิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ จำนวน ๒๐ ราย งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๓๔,๘๐๐ บาท (สามหมื่นสี่พันแปดร้อยบาทถ้วน)

๔. วิธีดำเนินงาน

๔.๑ ประชุมผู้บริหารโรงเรียนและครูเกษตรของโรงเรียน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการในรอบปีที่ผ่านมา และวางแผนการปฏิบัติงานโครงการในปีต่อไป

๔.๒ จัดหาและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การดำเนินงานโครงการให้แก่โรงเรียน

๔.๓ จัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน

๔.๔ จัดการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรให้แก่ครู นักเรียนและผู้ปกครอง

๔.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ผู้ปกครอง นักเรียน จัดทำแปลงเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

๔.๖ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานโครงการให้ส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๕.๑ กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๖๒

๕.๒ กิจกรรมอบรมครู นักเรียนและชุมชน ดำเนินการเดือนมีนาคม - เมษายน ๒๕๖๒

๕.๓ กิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ ดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน - กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยฯ บ้านศรีถาวรพนา ตำบลกุดตุม อำเภอดงหลวง ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนใต้ร่มพระบารมี และหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ คือ ชุมชนใต้ร่มพระบารมี บ้านด่านช้าง ตำบลบ้านค้อ อำเภอดำรงวิทย จังหัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

- ๑) โรงเรียนมีแปลงผลิตพืชผัก จำนวน ๒ โรงเรียน พื้นที่ ๕ ไร่
- ๒) เกษตรกรในชุมชนใต้ร่มพระบารมี จำนวน ๒๐ ราย ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตการปลูกพืชผักและไม้ผล เพื่อบริโภคในครัวเรือน

๗.๒ ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

- ๑) โรงเรียนสามารถจัดทำแปลงเกษตร ได้รับผลผลิตเพื่อสนับสนุนการประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้อย่างเพียงพอ
- ๒) เกษตรกรในชุมชนใต้ร่มพระบารมี จำนวน ๒๐ ราย สามารถปลูกพืชผักและไม้ผล มีผลผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนได้อย่างเพียงพอ

๘. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน

- ไม่มี

ภาพกิจกรรม

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียน ให้สามารถผลิตอาหารโปรตีนเป็นอาหารกลางวันของนักเรียน ได้ครบตามเกณฑ์ต่อเนื่องตลอดปี ปริมาณอาหารโปรตีนที่ได้กวัยเรียน (๖-๑๔ ปี) ต้องการคือ

- เนื้อสัตว์ ๔๐กรัม/คน/มื้อ และถั่วเมล็ดแห้ง ๒๕ กรัม/คน/มื้อ หรือ
- เนื้อสัตว์ ๘๐ กรัม/คน/มื้อ อย่างเดียว (กรณีไม่มีการบริโภคถั่วเมล็ดแห้ง)

๑.๒ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ ฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะ สามารถนำไปปฏิบัติหรือเป็นอาชีพต่อไปได้ ให้โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ ขยายพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์สัตว์ เผยแพร่สู่ชุมชนหรือเป็นอาชีพ

๒. เป้าหมาย

๒.๑ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยฯบ้านศรีถาวรพนา ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง

๒.๒ ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านไต้ร่มพระบารมี ตำบลบ้านค้อ อำเภอคำชะอี

๓. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณ กรมปศุสัตว์ จำนวน ๒๙,๐๐๐ บาท (สองหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

๔. วิธีกรดำเนินการ

๔.๑ อบรมนักเรียน-ครู จำนวน ๒ โรงเรียน ๆ ละ ๑ วันๆละ ๑๐ คน รวม ๒๐ คน

๔.๒ จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ในงานกิจกรรมศูนย์บริการความรู้ภายในศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปศุสัตว์ในโรงเรียน ดชด. เป้าหมาย ฝึกอบรมเกษตรกร/ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน ๕๐ ราย

๔.๓ สนับสนุนวัสดุก่อสร้างพัฒนาฟาร์ม

๔.๔ สนับสนุนวัสดุการเกษตร

๔.๕ ติดตามผลและสรุปการดำเนินงาน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

๖.๑ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยฯบ้านศรีถาวรพนา ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง

๖.๒ ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านไต้ร่มพระบารมี ตำบลบ้านค้อ อำเภอคำชะอี

๗. ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน ปี ๒๕๖๑	ผลงาน	คิด %
๑.ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์	ราย	๒๐	๒๐	๑๐๐
๒.สนับสนุนวัสดุการเกษตร/วัสดุก่อสร้าง ศกร.บ้านไต้ร่มพระบารมี	ศกร.	๑	๑	๑๐๐

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน ปี ๒๕๖๑	ผลงาน	คิด %
๓.พัฒนาสื่อเรียนรู้	โรงเรียน/ ศกร.	๑/๑	๑/๑	๑๐๐
๔.สนับสนุนวัสดุเวชภัณฑ์	โรงเรียน/ ศกร.	๑/๑	๑/๑	๑๐๐
๕.กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์	โรงเรียน	๒	๒	๑๐๐
๖.กิจกรรมขยายผลสู่ชุมชน	ราย	๕	๕	๑๐๐
๗. งบประมาณ				
- งบบุคลากร				
- งบดำเนินงาน	บาท	๒๙,๐๐๐	๒๙,๐๐๐	๑๐๐
- งบประมาณที่โอนเพิ่มเติมระหว่างปี				
- งบ กปร.				

๘. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน/แนวทางแก้ไข

กิจกรรมดำเนินการไม่ต่อเนื่องในช่วงนักเรียนปิดภาคเรียน

สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร

โครงการสนับสนุนด้านการประมงตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ภายใต้โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน) สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินงานโครงการฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้การสนับสนุนส่งเสริมการเลี้ยงปลาตู้กึ่งในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงกบและการเลี้ยงปลากินพืช ในบ่อดิน เพื่อแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการให้เด็กและเยาวชนให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำให้แก่เด็ก เยาวชน และราษฎรในชุมชน สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองให้เข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้

ในปี ๒๕๖๒ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากกรมประมง จำนวน ๑๗,๖๐๐ บาท เพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านการประมง ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ภายใต้โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน) โรงเรียนตชด.การทำอากาศยานฯ (ศรีบ้านถาวรพนา) และศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนได้ร่วมพระบารมี ตามโครงการขับเคลื่อนและขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อเป็นแหล่งผลิตโปรตีนให้แก่แก่นักเรียนบริโภคเป็นอาหารกลางวัน
- ๑.๒ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างถูกวิธีตลอดจนเข้าใจหลักการอนุรักษ์ฯ
- ๑.๓ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ การถนอมอาหารและหลักโภชนาการสัตว์น้ำ รวมทั้งทัศนคติในการบริโภคที่ดี
- ๑.๔ เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ความรู้ในสาขาวิชาการประมง
- ๑.๕ เพื่อให้เกิดการพัฒนา รูปแบบด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

๒. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๒.๑ การคัดเลือกคณะกรรมการครู/นักเรียน
- ๒.๒ การอบรมคณะกรรมการครู/นักเรียน
- ๒.๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต
- ๒.๔ การติดตามตรวจเยี่ยมโครงการอย่างต่อเนื่อง
- ๒.๕ สรุปผลการดำเนินงานและปรับแผนในปีต่อไป

๓. ระยะเวลาการดำเนินการ

ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๔. พื้นที่ดำเนินการ

- ๔.๑ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย ตำบลกกตูม อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
- ๔.๒ ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนได้ร่วมพระบารมี บ้านด่านช้าง ตำบลบ้านค้อ อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

๕. ผลการดำเนินงาน

๕.๑ ผลการดำเนินงานด้านประมง ในปี ๒๕๖๒ ของโรงเรียน ตชด.การทำอากาศยานฯ มีผลการดำเนินงานดังต่อไปนี้

๑) คณะกรรมการครูนักเรียน

ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการครู นักเรียน ซึ่งประกอบด้วย ครู จำนวน ๑ คน และนักเรียน จำนวน ๙ คน เป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบกิจกรรมด้านการประมง ดังรายละเอียด (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ รายชื่อคณะกรรมการครูนักเรียน ในการดูแลกิจกรรมด้านการประมง

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
๑	ส.ต.ต.หญิงมะลิ อินทร์ธิราช	ครู	
๒	เด็กชายกรวิชญ์ บังเศียร	นักเรียน	
๓	เด็กหญิงพินธุอร เสาศุหา	นักเรียน	
๔	เด็กหญิงยสุตมา จันทร์สุกใส	นักเรียน	
๕	เด็กชายยุทธศักดิ์ บุญยัสสะ	นักเรียน	
๖	เด็กชายธนากร รูปคม	นักเรียน	
๗	เด็กชายศิริณภพ กองศรี	นักเรียน	
๘	เด็กชายชลสิทธิ์ บุญยัสสะ	นักเรียน	
๙	เด็กชายณภสินธุ์ ไปंना	นักเรียน	
๑๐	เด็กหญิงพิณทอง บุชมงคล	นักเรียน	

๒) การอบรมคณะกรรมการครู/นักเรียน

สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการประมง ให้ความรู้แก่คณะกรรมการครู และนักเรียน เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา กบ การจัดการระหว่างการเลี้ยง การให้อาหาร โรคและการป้องกันโรค ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒

กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมประมง ได้ดำเนินการอบรมและสาธิตด้านโภชนาการปลาแก่ราษฎร ครู และนักเรียน ในพื้นที่เป้าหมาย ในวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย หมู่ที่ ๑๒ บ้านศรีถาวรพัฒนา ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้จัดหาพันธุ์ปลาสนับสนุน ได้แก่ พันธุ์ปลากินพืชเลี้ยงในบ่อดิน จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว และอาหารปลากินพืชสำเร็จรูป จำนวน ๖ กระสอบ พันธุ์ปลาดุก จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว และอาหารปลาดุก จำนวน ๘ กระสอบ โดยในปี ๒๕๖๑ มีผลผลิตด้านการประมง ดังรายละเอียด (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๒ ผลผลิตทางการประมง ประจำปี ๒๕๖๑

ลำดับที่	ผลผลิตทางการประมง	หน่วยนับ	จำนวนผลผลิต
	ผลผลิตทางการประมง		
	- ปลา	กิโลกรัม	๕๕๐
	คางเหลื่อในบ่อ	กิโลกรัม	๒๐๐
			๗๕๐

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้จัดหาพันธุ์ปลาสนับสนุน ได้แก่ พันธุ์ปลากินพืชเลี้ยงในบ่อดิน จำนวน ๒๕,๐๐๐ ตัว และอาหารปลากินพืชสำเร็จรูป จำนวน ๔ กระสอบ พันธุ์ปลาดุก จำนวน ๑,๕๐๐ ตัว และอาหารปลาดุก จำนวน ๖ กระสอบ

๔) การติดตามตรวจเยี่ยมโครงการอย่างต่อเนื่อง

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร การติดตามตรวจเยี่ยมโครงการ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหารได้ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๕ ครั้ง ในเดือน มกราคม ๑ ครั้ง, มีนาคม ๑ ครั้ง, พฤษภาคม ๑ ครั้ง, มิถุนายน ๒ ครั้ง, โดยในปี ๒๕๖๒ ยังไม่มีผลผลิตด้านการประมง

๕) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

สภาพบ่อซีเมนต์มีการชำรุด เกือบก้นน้ำได้น้อย ควรมีการปรับปรุงบ่อโดยการฉาบปูนผนังบ่อใหม่

ภาพกิจกรรมที่ โรงเรียน ตชด.การทำอากาศยานฯ

๕.๒ ผลการดำเนินงานด้านประมง ในปี ๒๕๖๒ การขับเคลื่อนและขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร ของศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนใต้ร่มพระบารมี มีผลการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

๑) คณะกรรมการครูนักเรียน

ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการครู นักเรียน ซึ่งประกอบด้วย ครู จำนวน ๑ คน และนักเรียน จำนวน ๙ คน เป็นผู้ที่ดำเนินการและรับผิดชอบกิจกรรมด้านการประมง ดังรายละเอียด (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓ รายชื่อคณะกรรมการครู นักเรียน ในการดูแลกิจกรรมด้านการประมง

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
๑	ส.ต.ท.สุทธิพงษ์ มุ่งคงคำขาว	ครู	
๒	เด็กชายเกษมสันต์ วันชา	นักเรียน	
๓	เด็กชายวรจักร ผายพันธ์	นักเรียน	
๔	เด็กชายฤทธิชัย ศรีบัวเทพ	นักเรียน	
๕	เด็กชายทัชชนะชัย ผดุงภักดิ์	นักเรียน	
๖	เด็กชายบุญจันทร์ รัตนสิงห์	นักเรียน	
๗	เด็กชายอนุชัย อุทรังษ์	นักเรียน	
๘	เด็กชายเอกฤทธิ สุวรรณวงศ์	นักเรียน	
๙	เด็กชายนรินทร์ บุริสานัง	นักเรียน	
๑๐	เด็กชายศิริศักดิ์ อุธา	นักเรียน	

๒) การอบรมคณะกรรมการครู/นักเรียน

การอบรมคณะกรรมการครู นักเรียน สำนักงานประมงได้เข้าดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการประมง ให้ความรู้แก่คณะกรรมการครู และนักเรียน เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา กบ การจัดการระหว่างกรเลี้ยง การให้อาหาร โรคและการป้องกันโรค ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒

กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ กรมประมง ได้ดำเนินการอบรมและสาธิตด้านโภชนาการปลาแก่ราษฎร ครู และนักเรียน ในพื้นที่เป้าหมาย ในวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนได้ร่วมพระบารมี หมู่ที่ ๑๐ บ้านด่านช้าง ตำบลบ้านค้อ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดมุกดาหาร

๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้จัดหาพันธุ์ปลาสนับสนุน ได้แก่ พันธุ์ปลาดุก จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว และอาหารปลาดุก จำนวน ๗ กระสอบ โดยในปี ๒๕๖๑ มีผลผลิตด้านการประมง ดังรายละเอียด (ตารางที่ ๔)

ตารางที่ ๔ ผลผลิตทางการประมง ประจำปี ๒๕๖๑

ลำดับที่	ผลผลิตทางการประมง	หน่วยนับ	จำนวนผลผลิต
	ผลผลิตทางการประมง		
	- ปลา	กิโลกรัม	๒๕๐
			๒๕๐

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้จัดหาพันธุ์ปลาสนับสนุน ได้แก่ พันธุ์ปลาดุก ลูกผสมเพื่อปล่อยเลี้ยงในบ่อซีเมนต์ จำนวน ๑,๕๐๐ ตัว และอาหารสำเร็จรูป โปรตีน ๓๐ % จำนวน ๔ กระสอบ อุปกรณ์การเกษตรอื่นๆ

๔) การติดตามตรวจเยี่ยมโครงการอย่างต่อเนื่อง

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร การติดตามตรวจเยี่ยมโครงการ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๕ ครั้ง ในเดือน มกราคม ๑ ครั้ง, พฤษภาคม ๑ ครั้ง, มิถุนายน ๓ ครั้ง, โดยในปี ๒๕๖๒ ยังไม่มีผลผลิตด้านการประมง และได้ดำเนินการสร้างบ่อซีเมนต์ สำหรับเลี้ยงปลาดุก จำนวน ๒ บ่อ ได้รับงบประมาณก่อสร้างจากกรมประมงจำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท

๕) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากพื้นที่ขาดแคลนแหล่งน้ำ สำหรับเลี้ยงปลาตลอดทั้งปี

ภาพกิจกรรมที่ ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนได้ร่วมพระบารมี

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการศึกษาดูงานตามโครงการส่งเสริมสหกรณ์ในโรงเรียน ตชด. ภายใต้โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้นักเรียนและครูผู้สอน ได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการกลุ่มระบบบัญชี การรวมกลุ่มรูปแบบสหกรณ์ การตลาด การส่งเสริมอาชีพ และผลิตภัณฑ์จากกลุ่มอาชีพ

๑.๒ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ โดยหลักและวิธีการสหกรณ์อย่างแท้จริง

๑.๓ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษา เรียนรู้แหล่งเรียนรู้ การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

๒. กลุ่มเป้าหมาย

๒.๑ นักเรียน ครู โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานฯ จำนวน ๑๕ คน

๒.๑ นักเรียน ครู ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนได้ร่วมพระบารมี จำนวน ๑๕ คน

๓. งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๙,๒๐๐ บาท

๔. วิธีการดำเนินการ

๔.๑ แนะนำส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ดำเนินการบันทึกรายงานการประชุม และจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบัน

๔.๒ จัดทำโครงการเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการสหกรณ์ให้แก่ นักเรียนในโครงการฯ

๔.๓ จัดกิจกรรมทัศนศึกษาให้แก่ นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการสหกรณ์ ผู้สังเกตการณ์และครูที่รับผิดชอบกิจกรรมสหกรณ์

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ในวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒

๖. สถานที่ในการจัดโครงการ

ศึกษาดูงาน ณ สหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร และไร่ภาสทอง อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

๗. ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการภายใต้โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ จำนวน ๒ โครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จากการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ร่วมสนองงาน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา โดยทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านการบัญชี กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ซึ่งได้มีการพัฒนารูปแบบบัญชีและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มาโดยตลอด เป้าหมายของโครงการเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้การทำกิจกรรม เมื่อจบการศึกษาจะได้นำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีพ ซึ่งการส่งเสริมให้นักเรียนรู้เรื่องบัญชีจะช่วยปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักคิด คำนวณตัวเลข ฝึกการเขียนภาษาไทย และฝึกการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการวางแผนในกิจกรรม รู้จักการควบคุมการใช้จ่ายเงิน อันจะก่อให้เกิดวินัยทางการเงิน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร จึงจัดให้มีการฝึกอบรมการจัดทำบัญชี กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ให้แก่ ครู นักเรียนของโรงเรียนภายใต้โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขึ้น

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการจัดบันทึกบัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน
- ๑.๒ เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้และร่วมพัฒนาภูมิปัญญาทางบัญชี
- ๑.๓ เพื่อสร้างวินัยทางการเงินให้แก่นักเรียน
- ๑.๔ เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการภูมิปัญญาทางบัญชีระหว่างโรงเรียน ครอบครัว เกษตรกรและชุมชน

๒. กลุ่มเป้าหมาย

- ๒.๑ นักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ๕ คน และสอนแนะบัญชีต้นกล้า ๔๐ คน
- ๒.๒ นักเรียนของศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนใต้ร่มพระบารมี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ๕ คน และสอนแนะบัญชีต้นกล้า ๔๐ คน

๓. วิธีดำเนินการ

๓.๑ การดำเนินการก่อนการอบรม

- ๑) ศึกษาข้อมูลของโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อแยกกลุ่มเป้าหมายตามศักยภาพในการทำบัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนไม่ได้ กลุ่มที่ ๒ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนได้ แต่จัดทำรายงานทางการเงินไม่ได้ และ กลุ่มที่ ๓ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนได้จัดทำรายงานทางการเงินได้
- ๒) ประสานงานกับหน่วยงานร่วมบูรณาการ เพื่อวางแผนในการอบรมแบบบูรณาการ
- ๓) จัดทำแผนอบรม และแจ้งให้โรงเรียนทราบ

๓.๒ การอบรม/สอนแนะการจัดทำบัญชี (ไตรมาส ๑)

- ๑) กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ให้แก่นักเรียน/ครู ๒ โรงเรียน ๆ ละ ๕ คน
  - กลุ่มที่ ๑ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนไม่ได้ ๒ โรงเรียน ๆ ละ ๕ คน
    - อบรมการจัดทำบัญชีฯ จำนวน ๑๐ คน เน้นสอนการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการบันทึกบัญชี และการบันทึกบัญชีในสมุดรับ - จ่ายกิจกรรมสหกรณ์ และบัญชีย่อย
  - ๒) สอนแนะต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่นักเรียน ๒ โรงเรียน จำนวน ๘๐ คน

๓.๓ การกำกับแนะนำและติดตามผลการจัดทำบัญชี

- ๑) กำกับแนะนำการจัดทำบัญชีฯ โรงเรียนละ ๑ ครั้ง ๑๐ คน (ไตรมาส ๒-๓)
- ๒) ติดตามการจัดทำบัญชีฯ โรงเรียนละ ๑ ครั้ง ๑๐ คน (ไตรมาส ๓-๔)

๓.๔ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

- ๑) วางแผนการติดตามประเมินผลการจัดทำบัญชี และแจ้งให้ สตส. ทราบ
- ๒) ติดตามประเมินผลนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย ร้อยละ ๒๐ ของโรงเรียน ๒ แห่ง (ติดตามทุกคนที่สอน) เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่ ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๓) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน และรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

๓.๕ กองประสานงานโครงการพระราชดำริ

- ๑) กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของโครงการฯ
- ๒) สนับสนุนเอกสาร แบบพิมพ์ สมุดบัญชี และคู่มือ
- ๓) รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการให้บรรลุเป้าหมาย
- ๔) ติดตามประเมินผล (รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อบริหารโครงการ)
- ๕) สรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ เสนอกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๔. พื้นที่ดำเนินการ

๔.๑ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย อำเภอคลองหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๔.๒ ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนได้ร่มพระบารมี อำเภอดำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๖. งบประมาณโครงการ

งบประมาณจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำนวน ๑๔,๐๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ นักเรียนสามารถจำแนกรายรับ รายจ่าย รายได้ ค่าใช้จ่าย และจัดทำบัญชีรับ-จ่ายของกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนได้

๗.๒ นักเรียนสามารถนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการรายงานผล หรือวางแผนการออมเงินได้

๗.๓ นักเรียนสามารถช่วยเหลือโรงเรียน เพื่อนนักเรียน ครอบครัว และชุมชนให้ทำบัญชีได้

๘. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เชิงปริมาณ : จำนวนกลุ่มเป้าหมายตามโครงการฯ ได้รับการสอนแนะนำการจัดทำบัญชี ๑๐ คน

เชิงคุณภาพ : ร้อยละ ๖๕ ของกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี

: ร้อยละ ๑๔ ของกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถยกระดับการจัดทำบัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนได้

ภาพกิจกรรม

โครงการพัฒนากลุ่มอาชีพประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้รับเชิญจากสำนักพระราชวัง ให้เข้าร่วมสนองงานตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงห่วงใยประชาชนในถิ่นทุรกันดาร และพระราชทานความช่วยเหลือผ่านโครงการต่าง ๆ ทั้งด้านโภชนาการ การส่งเสริมคุณภาพการศึกษา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การฝึกอาชีพ การควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน การส่งเสริมสหกรณ์ หน่วยแพทย์พระราชทาน และการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้มีโอกาสสร้างรายได้ อันจะส่งผลให้ลูกหลานได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาตนเองและชุมชนทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ร่วมกับสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.) ซึ่งดูแลรับผิดชอบงานโครงการตามพระราชดำริ การดำเนินงานเริ่มต้นจากโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน สานต่อด้วยโครงการส่งเสริมอาชีพ ดำเนินงานตามแผนพัฒนากลุ่มอาชีพประชาชนในถิ่นทุรกันดารฯ โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทำหน้าที่อบรมสอนแนะบัญชีให้แก่กลุ่มอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้กรรมการกลุ่มอาชีพฯ สามารถจัดทำบัญชีได้ และนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดของแผนพัฒนากลุ่มอาชีพฯ ให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความรู้ความสามารถที่จะสร้างความก้าวหน้าให้แก่ตนเอง และส่งผลให้คนในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้กรรมการกลุ่มได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการจดบันทึกบัญชี
- ๑.๒ เพื่อให้กรรมการกลุ่มได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้
- ๑.๓ เพื่อให้กรรมการกลุ่มรู้จักการบริหารด้านการเงินของส่วนรวมอย่างโปร่งใส

๒. กลุ่มเป้าหมาย

- ๒.๑ กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านศรีถาวรพนา คณะกรรมการ ๒ คน
- ๒.๒ กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านสุขสวัสดิ์ คณะกรรมการ ๒ คน
- ๒.๓ กลุ่มจักสานบ้านด่านช้าง คณะกรรมการ ๒ คน
- ๒.๔ กลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายบ้านด่านช้าง คณะกรรมการ ๒ คน

๓. วิธีดำเนินการ

- ๓.๑ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ระดับจังหวัด ในพื้นที่ตั้งกลุ่มอาชีพฯ ดำเนินการดังนี้
  - ๑) ศึกษา หาข้อมูล และประสานงานกับกลุ่มอาชีพ เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ และคัดสรรกรรมการ/สมาชิกเข้ารับการพัฒนาศักยภาพด้านการเงิน การบัญชี
  - ๒) วางรูปแบบบัญชีที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มอาชีพ
  - ๓) ถ่ายทอดความรู้ ด้านการเงิน การบัญชี ให้แก่กรรมการ/สมาชิกของกลุ่มอาชีพฯ
  - ๔) ติดตามความก้าวหน้าของกลุ่มอาชีพ ด้านการเงิน การบัญชี อย่างต่อเนื่อง
  - ๕) นิเทศงานร่วมกับสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.)
  - ๖) รายงานผลการปฏิบัติงานตามรูปแบบที่กรมฯ กำหนด
- ๓.๒ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ระดับภาค
  - ๑) ติดตามประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนากลุ่มอาชีพในพื้นที่ ตรวจสอบ/ติดตาม/นิเทศงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานตามรูปแบบที่กรมฯ กำหนด

๓.๓ สำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยี

กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน พัฒนารูปแบบบัญชี พร้อมกับสนับสนุนเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี สมุดบัญชี และสื่อการสอน ร่วมนิเทศงานกับสำนักงานโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ติดตามผลการดำเนินงาน และความสำเร็จของโครงการฯ เสนอกรมฯ

๔. งบประมาณ

งบประมาณจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำนวน ๔๖,๕๐๐.๐๐ บาท (สี่หมื่นหกพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๕.๑ กรรมการกลุ่มอาชีพมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี
- ๕.๒ กรรมการกลุ่มอาชีพสามารถนำข้อมูลบัญชีไปใช้ในการบริหารจัดการได้
- ๕.๓ กรรมการกลุ่มอาชีพ มีข้อมูลการจดบันทึกบัญชีอย่างเปิดเผย

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๖.๑ กรรมการกลุ่มอาชีพมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ร้อยละ ๖๕.๐๐
- ๖.๒ กรรมการกลุ่มอาชีพที่ผ่านการอบรมสามารถจัดทำบัญชีได้ ร้อยละ ๑๔.๐๐

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

รัฐบาลมีนโยบายให้ทุกหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนเผยแพร่และขยายผลโครงการให้แพร่หลายและเกิดประโยชน์ในวงกว้าง ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ร่วมสนองงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานโครงการเพิ่มศักยภาพระบบงานเกษตร ภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้ดีขึ้น สามารถเรียนรู้ มีทักษะระบบการผลิตทางการเกษตรอย่างครบวงจร เติบโตเต็มศักยภาพและพัฒนาตนเองในการประกอบอาชีพในอนาคต และสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) ได้รับแผนงานและงบประมาณจาก ส.ป.ก. ให้ดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มศักยภาพระบบงานเกษตร ภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยมีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นโรงเรียนเป้าหมายในการดำเนินงานโครงการ

๑. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๑.๑ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ได้เรียนรู้ทักษะทางวิชาการและทักษะการปฏิบัติงานด้านการเกษตร
- ๑.๒ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ
- ๑.๓ เพื่อส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร

๒. กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

๓. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนมีนาคม - เดือนกันยายน ๒๕๖๒

๔. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานโครงการ

- ๔.๑ ประสานโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมและวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการ
- ๔.๒ รวบรวมข้อมูล และจัดทำโครงการ
- ๔.๓ เสนอขอความเห็นชอบและอนุมัติ เพื่อดำเนินโครงการ
- ๔.๔ ประสานวิทยากร ผู้นำท้องถิ่น หมอสมุนไพร ผู้มีความรู้ด้านการเกษตรและการอนุรักษ์
- ๔.๕ ส.ป.ก.มุกดาหาร ร่วมกับโรงเรียนเป้าหมาย ประชาชนที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านพันธุ์พืช ร่วมออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เข้าร่วมโครงการและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- ๔.๖ จัดโครงการอบรมฯ ร่วมกับคณะครู นักเรียน ผู้นำชุมชน และ ส.ป.ก.มุกดาหาร
- ๔.๗ สรุปผลการดำเนินโครงการ/ประเมินความพึงพอใจ
- ๔.๘ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรให้โรงเรียน
- ๔.๙ ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. ทราบ

๖. งบประมาณ/ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) อนุมัติจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) ดำเนินงานโครงการตามแผนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๔๕,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน)

๖.๑ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๒๕,๐๐๐ บาท

๖.๒ ค่าจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร จำนวน ๒๐,๐๐๐.- บาท

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายต่างๆ ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยจ่ายได้ตามความเหมาะสม

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ทักษะทางด้านวิชาการและทักษะการปฏิบัติงานด้านการเกษตร

๗.๒ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีศักยภาพและนำกิจกรรมต่อยอดเป็นอาชีพได้

๗.๓ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น

๘. ตัวชี้วัด

๘.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๘.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ผู้เข้าร่วมโครงการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ ๑๐

ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

๑. ความเป็นมา

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมพสกนิกร บ้านดอนม่วงพัฒนา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโพนทราย อำเภอมือง จังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ ได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์เบื้องต้น จำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท (แปดแสนบาทถ้วน) ในการจัดทำฟาร์มตัวอย่างในพื้นที่ ๘๑ ไร่ ๒ งาน ๔๔ ตารางวา ขึ้นที่บ้านดอนม่วงพัฒนา โดยให้ชื่อว่า “ฟาร์มตัวอย่างบ้านดอนม่วงพัฒนาตามพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดมุกดาหาร” และให้ใช้พื้นที่ของโครงการพัฒนาป่าดงหมุ่ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๐๐ ไร่ ในการจัดทำพื้นที่สวนป่าอาหารชุมชนด้วย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นแหล่งฝึกงาน และสร้างงานให้กับราษฎรที่ยากจนหรือประสบปัญหาทางเศรษฐกิจที่ประสงค์มีความรู้ทางการเกษตร สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

๒.๒ เพื่อแสดงถึงการนำเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม (AGRICULTURA APPROPRIATE TECHNOLOGY) มาผลิตเพื่อเป็นแหล่งอาหารที่ปลอดภัย

๒.๓ เพื่อแสดงถึงขั้นตอนและวิธีการในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้ให้เหมาะสม (APPLIEA TECHNOLOGY) และเกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้

๒.๔ เพื่อเป็นแหล่งสาธิต (DEMONSTRATION) เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมแก่ผู้เข้าศึกษาดูงานและผู้สนใจทั่วไป

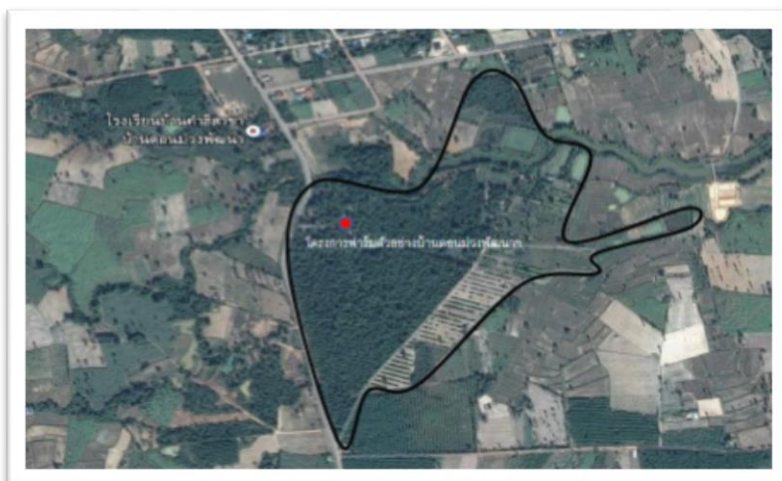
๓. พื้นที่ดำเนินโครงการ

ตั้งอยู่ที่ บ้านดอนม่วงพัฒนา ตำบลโพนทราย อำเภอมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร มีพื้นที่จำนวน ๑๘๑ ไร่ ๒ งาน ๔๔ ตารางวา

๔. กิจกรรมภายในโครงการฟาร์มฯ

แบ่งเป็น ๘ กิจกรรมการผลิต ดังนี้

- ๔.๑ กิจกรรมพืชผัก
- ๔.๒ กิจกรรมไม้ผล-พืชไร่
- ๔.๓ กิจกรรมนาข้าว
- ๔.๔ กิจกรรมปศุสัตว์
- ๔.๕ กิจกรรมประมง
- ๔.๖ กิจกรรมเห็ด
- ๔.๗ กิจกรรมเผาถ่าน
- ๔.๘ กิจกรรมสวนป่า

สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากกรมประมง จำนวน ๔๖,๑๐๐ บาท เพื่อดำเนินกิจกรรมสาธิตการเลี้ยงปลาตู้กในบ่อดิน และกิจกรรมสาธิตการเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน โดยวางแผนการดำเนินงานโครงการและติดตามการดำเนินงานโครงการร่วมกับเจ้าหน้าที่ของฟาร์มตัวอย่างอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ตลอดจนแก้ไขปัญหา/อุปสรรคที่จะเกิดขึ้นร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพต่อไป

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสาธิต ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๑.๒ เพื่อให้ราษฎรที่มาเรียนรู้ได้รับการส่งเสริมและเพิ่มทักษะด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๑.๓ เพื่อนำผลผลิตด้านประมง จำหน่ายในระบบตลาดของฟาร์มฯ

๒. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๒.๑ ประชุมวางแผนการดำเนินงานโครงการร่วมกับเจ้าหน้าที่ฟาร์มฯ

๒.๒ ดำเนินการสนับสนุนกิจกรรมสาธิตการเลี้ยงปลากินเนื้อ (ปลาตู้กอุยเทศ) ในบ่อดิน และกิจกรรมสาธิตการเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน

๒.๓ ติดตามการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง

๒.๔ สรุปผลการดำเนินงานและปรับแผนในปีต่อไป

๓. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒

๔. พื้นที่ดำเนินงาน

บ้านดอนม่วงพัฒนา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโพธิ์ทราย อำเภอมือมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

๕. ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานด้านประมง ในปี ๒๕๖๒ ของฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีผลการดำเนินงานดังต่อไปนี้

๕.๑ การประชุมวางแผนการดำเนินงานโครงการร่วมกับเจ้าหน้าที่ฟาร์มฯ

๕.๒ การประชุมวางแผนการดำเนินโครงการฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อวางแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ในเรื่องการเตรียมบ่อ และการจับผลผลิตเพื่อจำหน่าย ตลอดจนการจดบันทึกการจำหน่ายผลผลิตในปีที่ผ่านมา

๕.๓ การดำเนินการจัดสาธิตการเลี้ยงปลาตู้กในบ่อดิน

๑) กิจกรรมสาธิตการเลี้ยงปลาตู้ก จำนวน ๑ บ่อ พื้นที่บ่อขนาด ๑ ไร่ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้สนับสนุนพันธุ์ปลาตู้กผสม จำนวน ๖,๐๐๐ ตัว อาหารปลาตู้กเล็ก จำนวน ๑๕ กระสอบ ในวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

๒) กิจกรรมสาธิตการเลี้ยงปลากินพืช จำนวน ๒ บ่อ พื้นที่ขนาดบ่อละ ๑ ไร่ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร ได้สนับสนุนพันธุ์ปลานิลขนาด ๒-๓ เซนติเมตร จำนวน ๑๒,๐๐๐ ตัว ปลาตะเพียน ขนาด ๒-๓ เซนติเมตร จำนวน ๑๒,๐๐๐ ตัว และอาหารปลากินพืช จำนวน ๑๕ กระสอบ ในวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

๕.๔ การติดตาม/แนะนำส่งเสริมการดำเนินงานโครงการ

ในปี ๒๕๖๑ สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหารได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้าปฏิบัติงานเพื่อติดตาม/แนะนำส่งเสริมการดำเนินงานเป็นประจำและต่อเนื่อง จำนวน ๗ ครั้ง คือเดือนธันวาคม ๑ ครั้ง มกราคม ๑ ครั้ง มีนาคม ๑ ครั้ง พฤษภาคม ๑ ครั้ง มิถุนายน ๒ ครั้ง และกรกฎาคม ๑ ครั้ง

๕.๕ การจำหน่ายผลผลิตด้านประมงที่ฟาร์มตัวอย่าง ที่ได้รับการสนับสนุนในปี ๒๕๖๐ (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ ผลผลิตด้านประมง ที่ฟาร์มตัวอย่างฯ จำหน่ายในระบบตลาด ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ - กันยายน ๒๕๖๑

รายการ	ผลผลิต(กก.)	เป็นเงิน(บาท)	หมายเหตุ
การจำหน่ายผลผลิตประมง	๒๑๘.๖๐	๑๓,๙๖๐	คงเหลือในบ่อประมาณ การกว่า ๑๘๐ กิโลกรัม

๖. ปัญหาอุปสรรค

๖.๑ ปัญหาขาดแคลนแรงงานเกษตรกรในฟาร์มมีการผลัดเปลี่ยนบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมด้านประมง

๖.๒ ปัญหาขาดแคลนน้ำ ทำให้บ่อเลี้ยงปลาปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเลี้ยง

ภาพกิจกรรม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อแสดงถึงขั้นตอนและวิธีการเกษตรกรรมแบบอินทรีย์ในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้ให้เหมาะสมและเกษตรกรสามารถนำมาปฏิบัติได้

๑.๒ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน การเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชอาหารและการอารักขาพืชโดยชีววิธีที่เหมาะสมแก่ผู้เยี่ยมชมและผู้สนใจ

๒. พื้นที่เป้าหมาย

ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านดอนม่วงพัฒนา ตำบลโพนทราย อำเภอมือเมือง จังหวัดมุกดาหาร

๓. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตรปี ๒๕๖๒ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท

๔. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ดำเนินการ

ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านดอนม่วงพัฒนา ตำบลโพนทราย อำเภอมือเมือง จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินงาน

อบรมเกษตรกรหลักสูตร “การผลิตพืชไร่และพืชหลังนา” วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านดอนม่วงพัฒนา ตำบลโพนทราย อำเภอมือเมือง จังหวัดมุกดาหาร มีเกษตรกรเข้าร่วม จำนวน ๓๐ ราย

๗. ปัญหา / อุปสรรค

- ไม่มี -

ภาพกิจกรรม

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านดอนม่วงพัฒนา ตำบลโพนทราย อำเภอมือ จังหวัดมุกดาหาร ด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดินให้อุดมสมบูรณ์ โดยใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร

๑.๒ เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนให้กับเกษตรกร ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๒. เป้าหมาย

๒.๑ สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๕๐ ไร่

๒.๒ สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๑๕๐ ไร่

๒.๓ สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานฯ จำนวน ๓๐ ไร่

๓. งบประมาณดำเนินงาน ๑๔๔,๒๕๐.- บาท งบปกติ กรมพัฒนาที่ดิน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ในการดำเนินโครงการ

พื้นที่ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านดอนม่วงพัฒนา ตำบลโพนทราย อำเภอมือ จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินโครงการ

ที่	กิจกรรม	หน่วย	แผนงาน	ผลการดำเนินงาน
๑	สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด	ไร่	๕๐	๕๐
๒	สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ	ไร่	๑๕๐	๑๕๐
๓	สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน	ไร่	๓๐	๓๐

๗. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน

- ไม่มี -

ภาพ
กิจกรรม

โครงการส่งเสริมหมู่บ้านมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ มุกดาหาร

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ มุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการภายใต้โครงการส่งเสริมหมู่บ้านมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ จำนวน ๒ แห่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

โครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ บ้านหนองแคน

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จเยี่ยมพสกนิกร บ้านหนองแคน ตำบลหนองแคน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์ เรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม โดยให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนพื้นฟูอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ให้มีการเลี้ยงไหมพันธุ์ไทยเพื่อขายเส้นไหมหรือทอผ้าไหมส่งให้โครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ ดังนั้น จึงได้มีโครงการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในพื้นที่โครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ เพื่อเป็นการฟื้นฟูอาชีพด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาอาชีพด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของสมาชิกโครงการฯ แบบครบวงจร
๒. เพื่อพัฒนาระดับการผลิตเส้นไหมของสมาชิกให้ได้มาตรฐานเส้นไหมพันธุ์ไทย
๓. เพื่อเป็นอาชีพเสริม มีรายได้จากการประกอบอาชีพหลัก
๔. เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมให้คงอยู่ตลอดไป ตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหม

๔. งบประมาณดำเนินการ:

งบประมาณ จำนวน ๔๔,๒๘๐ (สี่หมื่นสี่พันสองร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

โครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ บ้านหนองแคน ตำบลหนองแคน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินงานโครงการ

กลุ่มเป้าหมายเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหม ดำเนินกิจกรรมปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้า ดังนี้

- ๗.๑ สนับสนุนใช้ไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน ๕๐ แผ่น
- ๗.๒ สมาชิกส่งเส้นไหมให้กับโครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ จำนวน ๕๓.๖ กก.เป็นเงิน ๘๔,๘๐๐ บาท
- ๗.๓ สมาชิกส่งผ้าไหมให้กับโครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ จำนวน ๗๖ ชิ้น เป็นเงิน ๓๒๕,๑๓๐ บาท
- ๗.๔ ตรวจสอบประเมินผ้าไหมเพื่อขอรับการรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน เกษตรกร จำนวน ๒๘ ราย ผ้าไหมที่ผ่านการตรวจประเมิน ๑,๖๕๐ เมตร
- ๗.๕ ฝึกอบรมสมาชิกของโครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ หลักสูตร การผลิตเส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสานตามมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Gi)
- ๗.๖ ติดตามและให้คำแนะนำในการเลี้ยงไหมและสาวเส้นไหม ๑๒ ครั้ง

๘. ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่มี -

ภาพกิจกรรม

โครงการส่งเสริมศิลปอาชีพ บ้านสานแ้ว-นาโคกุง

๑. ความเป็นมา

เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๕ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงทราบถึงความยากจน มีรายได้น้อยของราษฎร บ้านสานแ้ว บ้านนาโคกุง และบ้านคำฝักกุด ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร จึงได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเยี่ยมราษฎรด้วยพระองค์เอง เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๓๕ ซึ่งเสด็จฯ ไปทรงงาน ณ สำนักสงฆ์ภูผาผึ้ง ทรงใช้ประทับเป็นที่ทรงงานชั่วคราว ได้ทรงพระราชทานทรัพย์เป็นทุน ในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียน และทรงรับราษฎรที่เจ็บป่วยไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ พร้อมทั้งพระราชทานถุงของขวัญให้แก่ผู้สูงอายุ บ้านสานแ้ว และหมู่บ้านใกล้เคียง ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ กองทัพอากาศที่ ๒ ร่วมกับจังหวัดมุกดาหาร ได้จัดตั้งโครงการส่งเสริมศิลปอาชีพบ้านสานแ้ว-นาโคกุงขึ้นเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๕ จำนวนสมาชิกในโครงการฯ ๗๕๕ คน ดังนี้

- กิจกรรมทอผ้าไหม ๒๑๕ คน
- กิจกรรมทอผ้าพื้นเมือง ๖๗ คน
- กิจกรรมปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ๔๑ คน
- กิจกรรมงานปักผ้า ๔๒๙ คน
- กิจกรรมแกะสลักและจักสาน ๔๓ คน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาอาชีพด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของสมาชิกโครงการฯ แบบครบวงจร
๒. เพื่อพัฒนาระดับการผลิตเส้นไหมของสมาชิกให้ได้มาตรฐานเส้นไหมพันธุ์ไทย
๓. เพื่อเป็นอาชีพเสริม มีรายได้จากการประกอบอาชีพหลัก
๔. เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมให้คงอยู่ตลอดไป ตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหม

๔. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณ ๗๕,๐๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

โครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ บ้านसानแ้ว-นาโคกกุ้ง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินงานโครงการ

กลุ่มเป้าหมายเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมดำเนินกิจกรรมปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าดังนี้

๗.๑ สนับสนุนไข่ไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน ๖๐ แผ่น

๗.๒ สมาชิกส่งเส้นไหมให้กับโครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ จำนวน ๑๗ กก.เป็นเงิน ๒๓,๑๑๐ บาท

๗.๓ สมาชิกส่งผ้าไหมให้กับโครงการส่งเสริมศิลปาชีพฯ จำนวน ๓๕ ชิ้น เป็นเงิน ๘๘,๖๗๐ บาท

๗.๔ ตรวจสอบประเมินผ้าไหมเพื่อขอรับการรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน เกษตรกร จำนวน ๙ ราย ผ้าไหมที่ผ่านการตรวจสอบประเมิน ๔๑๖ เมตร

๗.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตใบหม่อนให้เพียงพอ

๗.๖ จัดแรงงานดูแลบำรุงรักษาแปลงหม่อนในพื้นที่ของโครงการฯ ๑ ราย

๗.๗ ติดตามและให้คำแนะนำในการเลี้ยงไหมและสาวเส้นไหม ๑๒ ครั้ง

๘. ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่มี -

ภาพกิจกรรม

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมเกษตรกรโครงการศิลปาชีพ ภายใต้โครงการส่งเสริมหมู่บ้านมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

โครงการฝึกอบรมเกษตรกรโครงการศิลปาชีพ

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการได้รับการสอนแนะนำการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน และการคิดกำไรขาดทุนจากการประกอบอาชีพรายบุคคล มีความรู้ คิดจำแนกรายรับและรายจ่ายได้ถูกต้อง

๑.๒ เพื่อให้สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมีความสามารถจัดทำบัญชีอย่างง่าย และต้องทำบัญชีเป็นจากการเรียนรู้บัญชีกลุ่มต้นทุนอาชีพ เนื่องจากการทำบัญชีเป็นพื้นฐานของการวางแผนการประกอบอาชีพได้อย่างสม่ำเสมอ

๑.๓ เพื่อให้สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการทราบฐานะการเงิน และวางแผนอนาคตของตนเองได้ โดยใช้ข้อมูลจากการทำบัญชีอันเป็นผลให้สามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ตนเองและชุมชน

๒. เป้าหมายเชิงปริมาณ

ดำเนินการจัดอบรมสมาชิกผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ ซึ่งเป็นสมาชิกผู้ประกอบอาชีพในโครงการศิลปาชีพ จำนวน ๒ ศูนย์ จำนวน ๑๒๐ คน ให้มีความรู้และสามารถจัดทำบัญชีเกษตรกรรายบุคคลและบัญชีต้นทุนอาชีพได้

๓. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

สมาชิกผู้ประกอบอาชีพในโครงการศิลปาชีพ จำนวน ๑๒๐ คน ที่ผ่านการอบรม สามารถจัดทำบัญชีเกษตรกรรายบุคคลและบัญชีกลุ่มต้นทุนอาชีพได้ และติดตามสมาชิกที่ได้รับการอบรมทั้งหมด จำนวน ๑๒๐ คน

๔. วิธีการดำเนินการ

๔.๑ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ระดับจังหวัดในพื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการ

- ๑) จัดทำแผนอบรมและแจ้งให้กลุ่มเป้าหมายทราบ
- ๒) เตรียมอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี เพื่อทำหน้าที่ติดตามสอนแนะนำ
- ๓) สอนแนะนำการจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือนให้แก่กลุ่มเป้าหมาย
- ๔) สอนแนะนำการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรม สอนแนะนำการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือนและมีความพร้อมในการเรียนรู้
- ๕) บันทึกฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายในระบบฐานข้อมูลของโครงการฯ
- ๖) อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชีกำกับแนะนำและติดตามการสอนแนะนำพร้อมทั้งให้คำแนะนำการจัดทำบัญชีเพิ่มเติมแก่กลุ่มเป้าหมาย ๒ ครั้ง และเก็บข้อมูลตัวเลขการบันทึกบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือนของกลุ่มเป้าหมาย

๗) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามที่กรมฯ กำหนด

๔.๒ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ระดับจังหวัด ติดตามตรวจเยี่ยมเกษตรกรในโครงการเป็นครั้งคราว ปีละ ๒ ครั้ง โดยประมาณ เป็นการกำกับแนะนำ ๑ ครั้ง และติดตาม ๑ ครั้ง

๔.๓ สำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยีกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานพร้อมกับสนับสนุนเอกสารแผ่นพับ สมุดบัญชี และสื่อการสอน รวมทั้งติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการฯ

๕. ระยะเวลาในการดำเนินการ

อบรมสอนแนะภายในไตรมาสที่ ๑ กำกับแนะนำภายในไตรมาสที่ ๒ และติดตามการสอนแนะ ภายในไตรมาสที่ ๓

๖. สถานที่ในการจัดโครงการ

ณ ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพตำบลหนองแคน ตำบลหนองแคน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร และศูนย์ศิลปาชีพบ้านसानแ้ว-นาโคกกุ้ง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินการ

สมาชิกผู้ประกอบอาชีพในโครงการศิลปาชีพ จำนวน ๑๒๐ คน ได้รับความรู้และสามารถจัดทำบัญชีเกษตรกรรายบุคคลและบัญชีกลุ่มต้นทุนอาชีพ และสามารถจัดทำบัญชี จำนวน ๔๐ คน

๘. สรุปงบประมาณในการดำเนินงาน

จำนวน ๓๓,๖๐๐.๐๐ บาท (สามหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)

๙. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน

๙.๑ สมาชิกมีจำนวนจำกัด

๙.๒ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ตามองไม่เห็น อ่านไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้

ภาพกิจกรรม

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๑. ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงเริ่มงานพัฒนาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้นมา โดยมีพระราชดำริให้ดำเนินการรวบรวมรักษาพรรณพืชต่างๆ ที่หายากและกำลังจะหมดไป ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสานพระราชปณิธานต่อ โดยพระราชทานให้โครงการส่วนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา เป็นผู้ดำเนินการจัดสร้างธนาคารพืชพรรณขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นมา การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ในระยะที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน มีหน่วยงานต่างๆ ร่วมสนองพระราชดำริเป็นจำนวนมาก โดยพื้นที่และกิจกรรมของโครงการได้ขยายและกระจายออกไปสู่ภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งมีแนวทางการดำเนินงานที่หลากหลายมากขึ้น โดยลำดับและได้บรรลุผลก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ซึ่งปัจจุบันมีการดำเนินงานใน ๘ กิจกรรม โดยแบ่งตามกรอบการดำเนินงาน ๓ กรอบ ได้แก่

๑. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาและด้านการบริหารจัดการด้านปกป้องทรัพยากรของประเทศ จึงต้องมีการเรียนรู้ทรัพยากรในพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิมที่ปกป้องรักษาไว้ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานได้แก่ กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้อง

พันธุกรรมพืช กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช และกิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช รายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช มีเป้าหมายที่จะปกป้องพื้นที่ป่าธรรมชาติ นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้แก่ ป่าในสถาบันการศึกษา ป่าในศูนย์วิจัยและสถานีทดลอง ป่าที่ประชาชนร่วมใจกันปกป้อง ซึ่งเมื่อรักษาป่าธรรมชาติไว้ก็จะรักษาพันธุกรรมดั้งเดิมในแต่ละพื้นที่ โดยมีเป้าหมายให้มีกระจายทั่วประเทศในทุกเขตพรรณพฤกษชาติ

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมในพื้นที่ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงหรือสูญสิ้นจากการพัฒนา เช่น จากการทำอ่างเก็บน้ำ ทำถนน การพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากป่าธรรมชาติเป็นพื้นที่เกษตรกรรม หรือการทำโรงงานอุตสาหกรรม การจัดทำบ้านจัดสรร ฯลฯ ซึ่งพันธุกรรมในพื้นที่เหล่านั้นจะสูญไป การนี้ ได้ส่งเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ออกสำรวจเก็บรวบรวมในรูปแบบลัด กิ่ง ต้น เป็นการดำเนินการนอกพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ ในทุกเขตพรรณพฤกษชาติ การสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชและทรัพยากรต่างๆ ในพื้นที่ล่อแหลมต่อการสูญสิ้นพันธุกรรม เช่น เกาะต่างๆ ในภาคตะวันออกของประเทศไทย พื้นที่สร้างถนน โรงงาน พื้นที่จัดสรร ฯลฯ รวมทั้งการสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชและทรัพยากรต่าง ๆ รอบพื้นที่ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริฯ ในรัศมี ๕๐ กิโลเมตร ซึ่งได้ดำเนินการในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืช เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช โดยการนำพันธุ์กรรมไปเพาะปลูกในพื้นที่ที่ปลอดภัย ในศูนย์การศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ที่มีอยู่ ๖ ศูนย์ทั่วประเทศ ในพื้นที่ศูนย์วิจัยและสถานีทดลองของกรมวิชาการเกษตร พื้นที่ที่จังหวัดหรือสถาบัน การศึกษาที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มีการดำเนินการรับ - ส่งพันธุ์กรรมพืชไปตามพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ของโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ตามที่ต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนและฝากเพาะขยายพันธุ์ ดูแลรักษา ทดลองปลูกโดยเจ้าหน้าที่โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ตามศูนย์และพื้นที่ต่างๆของโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

๒. กรอบการใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานศึกษาวิจัยและประเมินศักยภาพของทรัพยากรต่าง ๆ ใน อพ.สธ. ทั้งในด้านการพัฒนาและการบริหารจัดการให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกัน รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ อพ.สธ. ให้เป็นเอกภาพ สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน โดยบรรลุจุดมุ่งหมายตามแนวพระราชดำริ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุ์กรรมพืช กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุ์กรรมพืช และกิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช รายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุ์กรรมพืช เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการศึกษาประเมินพันธุ์กรรมพืช ที่สำรวจเก็บรวบรวมมาปลูกรักษาไว้ โดยมีการศึกษาประเมินในสภาพธรรมชาติ แปลงทดลอง ในด้านสัณฐานวิทยา ชีววิทยา สรีรวิทยา การปลูกเลี้ยง การเขตกรรม สำหรับในห้องปฏิบัติการมีการศึกษาด้านโภชนาการ องค์ประกอบ รงควัตถุ กลิ่น การใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ เพื่อศึกษาคุณสมบัติ คุณภาพ ในแต่ละสายต้น ในด้านการดำเนินงานวิจัยในกิจกรรมที่ ๔ นี้ เป็นการดำเนินงานโดยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่นักวิจัยของโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำรินโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือนักวิจัยในชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ ในหน่วยงานที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุ์กรรมพืช เป็นกิจกรรมที่ดำเนินงานโดยศูนย์ข้อมูลพันธุ์กรรมพืช อพ.สธ. สวนจิตจรดลา ร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ บันทึกข้อมูลของการสำรวจเก็บรวบรวม การศึกษาประเมิน การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ รวมทั้งงานจัดทำฐานข้อมูลพรรณไม้แห้ง นอกจากนี้ยังรวมถึงฐานข้อมูลทรัพยากรอื่นๆ นอกเหนือจากพันธุ์กรรมพืช เช่น ฐานข้อมูลของสัตว์ และจุลินทรีย์ การจัดการฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ข้อมูลต่างๆ จากการทำงานในกิจกรรมที่ ๑-๔ โดยทำการบันทึกลงในระบบฐานข้อมูล เพื่อเป็นฐานข้อมูลและมีระบบที่เชื่อมต่อถึงกันได้ทั่วประเทศ โดยเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. นำไปสู่การวางแผนพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่างๆ โดยที่ อพ.สธ. เป็นที่ปรึกษาประสานงาน ร่วมมือ พัฒนาการทำศูนย์ข้อมูลฯ กำหนดรูปแบบในการทำฐานข้อมูล โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นระยะๆ ละ ๕ ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช เป็นกิจกรรมที่นำฐานข้อมูลจากกิจกรรมที่ ๕ มาใช้ในการพิจารณาศักยภาพของพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์จุลินทรีย์ ฯลฯ อพ.สธ.มีหน้าที่ประสานกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่างๆ วิเคราะห์ข้อมูลและคัดเลือกสายต้นเพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์พืช พร้อมกับวางแผนพัฒนาพันธุ์ระยะยาวและนำแผนพัฒนาพันธุ์ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อมีพระราชวินิจฉัยและพระราชทานแผนพัฒนาพันธุ์และพันธุ์กรรมที่คัดเลือก ให้หน่วยงานที่มีความพร้อมนำไปปฏิบัติ พันธุ์พืชที่อยู่ในเป้าหมาย ได้แก่ พันธุ์พืชสมุนไพร พันธุ์พืชพื้นเมืองต่าง ๆ ที่สามารถ

วางแผนนำไปสู่การพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเหมาะสมต่อการปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยที่ อพ.สธ. เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน ร่วมมือ ในการวางแผนพัฒนา โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ละ ๕ ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจนพร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

๓. กรอบการสร้างจิตสำนึก เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษาและบุคคลทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณไม้ และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของประเทศ จนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากร ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาชนชาวไทย โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานได้แก่ กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เป็นกิจกรรมสร้างสร้างจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชนชาวไทย ให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของพันธุกรรมพืช ให้รู้จักหวงแหน รู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการ การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศ โดยที่ อพ.สธ. เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน ร่วมมือ สนับสนุนให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษา เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน อพ.สธ. ประสานงานหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ให้ดำเนินการในกิจกรรมนี้ โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ละ ๕ ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของทุนสนับสนุน หรือดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของ อพ.สธ. โดยอยู่ในกรอบของแผนแม่บท อพ.สธ. นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชน ได้สมัครเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในสาขาต่างๆ ตามความถนัดและสนใจ โดยมีคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาให้คำแนะนำ และให้แนวทางการศึกษา ได้แก่ ชมรมนักชีววิทยา อพ.สธ. และชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. ซึ่งจะเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศให้แก่เยาวชนและประชาชนชาวไทยต่อไป โดยที่ อพ.สธ. ประสานงานหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ให้ดำเนินการในกิจกรรมนี้ โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ละ ๕ ปี ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

ในการนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชนุญาตให้จังหวัดมุกดาหารเข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ในระยะ ๕ ปีที่หก (๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔)

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
- ๑.๒ เพื่อรักษาทรัพยากรดั้งเดิมในพื้นที่ ปกป้องทรัพยากรของสถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร
- ๑.๓ เพื่อให้ทราบความหลากหลายของทรัพยากรในพื้นที่ ปกป้องทรัพยากรและบูรณาการข้อมูลไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
- ๑.๔ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน ให้กับโรงเรียนที่เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- ๑.๕ เพื่อปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน ให้แก่เยาวชนในโรงเรียนเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

๒. เป้าหมาย

๒.๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

๑) เป้าหมาย พื้นที่ป่าของสถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๕ ไร่ พิกัดพื้นที่ (UTM) ๔๘Q E ๐๔๖๔๘๔๑ N ๑๘๔๓๘๒๔

๓. งบประมาณดำเนินการ ๙,๘๐๐.- บาท งบปกติกรมพัฒนาที่ดิน

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึง กันยายน ๒๕๖๒

๕. สถานที่ดำเนินโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร เลขที่ ๒๗๐ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

๖. ผลการดำเนินโครงการ

๖.๑ พันธุ์ไม้ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ได้รับการดูแลรักษาให้คงอยู่สืบต่อไป

๖.๒ พื้นที่ป่าธรรมชาติได้รับการปกป้องให้คงอยู่ในสภาพป่าดั้งเดิม

๗. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

- ไม่มี -

ภาพกิจกรรม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอพระราชทานพระราชานุญาตเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการดำเนินงานระยะ ๕ ปี (๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชานุญาต ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. โดยยึดถือแนวทางการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับปราชญ์เกษตร ส.ป.ก. โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน และร่วมกันกำหนดกิจกรรมตามองค์ความรู้และศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้ครู นักเรียน และผู้เข้าร่วมโครงการฯ เห็นคุณค่าของพันธุกรรมพืชและทรัพยากรต่อไป

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) ได้รับแผนงานจาก ส.ป.ก. ให้ดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยได้คัดเลือกโรงเรียนบ้านนาอุดม ตำบลนาอุดม อำเภอโนนคำสร้อย โรงเรียนบ้านจิว ตำบลโนนยาง อำเภอหนองสูง และโรงเรียนบ้านसानแก้ว ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เป็นโรงเรียนเป้าหมายในการดำเนินโครงการดังกล่าว

๑. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๑.๑ เพื่อสร้างกระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการศึกษาพันธุกรรมพืชและทรัพยากรท้องถิ่น
- ๑.๒ เพื่อสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มสร้างเครือข่าย เพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช พร้อมทั้งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- ๑.๓ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนเข้าใจถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พืชพันธุ์ในท้องถิ่นของตน

๒. กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๓ โรงเรียน

๓. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนมีนาคม - เดือนกันยายน ๒๕๖๒

๔. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานโครงการ

- ๔.๑ ประสานโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมและวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการ
- ๔.๒ รวบรวมข้อมูล และจัดทำโครงการ
- ๔.๓ เสนอขอความเห็นชอบและอนุมัติ เพื่อดำเนินโครงการ
- ๔.๔ ประสานวิทยากร ผู้นำท้องถิ่น หมอสมุนไพร ผู้มีความรู้ด้านพันธุ์พืชและทรัพยากรธรรมชาติ
- ๔.๕ ส.ป.ก.มุกดาหาร ร่วมกับโรงเรียนเป้าหมาย ปราชญ์ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านพันธุ์พืช ร่วมออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เข้าร่วมโครงการและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น
- ๑.๖ จัดโครงการอบรมฯ ร่วมกับคณะครู นักเรียน ผู้นำชุมชน และ ส.ป.ก.มุกดาหาร
- ๑.๗ สรุปผลการดำเนินโครงการ
- ๑.๘ ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. ทราบ

๕. งบประมาณ/ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) อนุมัติจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) ดำเนินงานตามแผนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นงบฝึกอบรมจำนวน ๖๖,๐๐๐ บาท (หกหมื่นหกพันบาทถ้วน)

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๖.๑ เกิดกระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการศึกษาพันธุกรรมพืชและทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖.๒ สามารถรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายอนุรักษ์พันธุกรรมพืช พร้อมทั้งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- ๖.๓ ผู้เข้าร่วมโครงการมีจิตสำนึก รู้จักวางแผน รู้คุณค่า และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในท้องถิ่นของตน

๗. ตัวชี้วัด

- ๗.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
- ๗.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ผู้เข้าร่วมโครงการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

ด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่หก (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) ที่อยู่ภายใต้ ๓ กรอบการดำเนินงาน และ ๓ ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดยที่ อพ.สธ. สนับสนุนและร่วมมือกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ จัดทำแผนปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ ภายใต้แม่บทในแต่ละปีงบประมาณ ตลอดระยะเวลา ๕ ปีให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของอพ.สธ. หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีเฉพาะส่วนของหน่วยงานของตนให้ชัดเจน โดยระบุสาระสำคัญในการดำเนินงาน เช่น พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินงานและการบริหารจัดการ โดยเฉพาะเรื่องผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานประจำ /โครงการ ภายใต้แผนแม่บทของ อพ.สธ. ไปยังแหล่งเงินทุนต่างๆ ต่อไป

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร ภายใต้แผนงานสร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมหลักพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพื้นที่นิคมต่างๆ เพื่อแนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่นิคมให้สามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร/สมาชิกด้านเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงเผยแพร่การสหกรณ์ให้นักเรียน/กลุ่มอาชีพ/กลุ่มชาวบ้าน/บุคคลทั่วไปให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตามแนวทางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อสนองพระราชดำริในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น โดยการรวบรวมปลูกอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช

๑.๒ เพื่อส่งเสริมอาชีพของสมาชิก โดยการส่งเสริมการปลูก และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช เช่น สมุนไพร เครื่องเทศ พืชอาหาร ไม้ร่มเงา และไม่ใช้สอย รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการจัดการในรูปแบบสหกรณ์

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ดำเนินการในพื้นที่ตำบลดงเย็น ซึ่งเป็นพื้นที่ดำเนินงานของนิคมสหกรณ์ดงเย็น โดยรวบรวมสมาชิกที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๖๕ คน

๒.๒ ดำเนินการในพื้นที่ตำบลดอนตาล ซึ่งเป็นพื้นที่ดำเนินงานของนิคมสหกรณ์ดอนตาล โดยรวบรวมสมาชิกที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๖๕ คน

๓. งบประมาณดำเนินการ

๓.๑ งบดำเนินงาน ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก พาหนะและอื่นๆ ๑๗๓,๐๐๐ บาท

๔. วิธีการดำเนินการ

๔.๑ แนะนำส่งเสริมสหกรณ์นิคมเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

๔.๒ ประสานและสำรวจพันธุกรรมพืชร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โรงเรียนในพื้นที่นิคมสหกรณ์ เพื่อสำรวจจดบันทึก ลักษณะตามพันธุกรรมพืชท้องถิ่น

๔.๓ มีแปลงสาธิตพันธุกรรมพืช ในพื้นที่นิคมสหกรณ์ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพันธุกรรมพืชของชุมชน

๔.๔ จัดเวทีเสวนาแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ชุมชนร่วมกับนิคมสหกรณ์ เพื่อเสวนาการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่นในชุมชนร่วมกับสมาชิกสหกรณ์ ผู้แทนจาก อปท. ครู/นักเรียน โรงเรียนในพื้นที่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ จัดทำแปลงสาธิตพืชในนิคมสหกรณ์ และจัดทำระบบน้ำในพื้นที่แปลงสาธิต ๑ ไร่

๔.๖ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการอนุรักษ์ และเตรียมความพร้อมแปลงสาธิตพันธูกรรมพืชให้พร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้เสมอ

๔.๗ สรุปจำนวนผู้ใช้ประโยชน์/ผู้เข้าชม/ผู้เข้าศึกษาแปลงสาธิตพันธูกรรมพืชในพื้นที่นิคมสหกรณ์

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ในการจัดโครงการ

พื้นที่ตำบลคอนตาล, พื้นที่ตำบลดงเย็น

๗. ผลการดำเนินการ

กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการและมีกิจกรรมทั้งด้านการส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในพื้นที่โครงการ รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธูกรรมพืชในท้องถิ่น และมีรายได้เสริมจากการใช้ประโยชน์พันธูกรรมพืช

๘. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน

- ไม่มี -

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร ได้ดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๑.๒ เพื่อรวบรวมข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรในท้องถิ่น ให้นำไปใช้ประโยชน์

๒. เป้าหมาย

เจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมการนำข้อมูลทรัพยากรเข้าระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรในพื้นที่ของจังหวัด ไม่น้อยกว่า ๕ คน และมีข้อมูลทรัพยากรไม่น้อยกว่า ๕ ชนิด

๓. งบประมาณ/แหล่งที่มาของงบประมาณ

งบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๕,๙๓๖ บาท

๔. ผลการดำเนินงาน

เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร เข้ารับการฝึกอบรมการนำข้อมูลทรัพยากรเข้าระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรในพื้นที่ของจังหวัด จำนวน ๒ ราย ณ สำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สวนจิตรลดา กรุงเทพฯ

๕. ปัญหา/อุปสรรค

ข้อมูลที่รวบรวมจากหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร มีไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

โครงการชลประทานมุกดาหาร

โครงการฝายห้วยยางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในรัชกาลที่ ๑๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการก่อสร้างฝายห้วยยาง พร้อมขุดลอกลำห้วยไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ นายแวง ปัญญาวงศ์ ราษฎรบ้านสงเปือย หมู่ที่ ๓ ตำบลดงมอน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ได้มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานโครงการก่อสร้างฝายน้ำล้นบริเวณลำห้วยยาง หมู่ที่ ๓ ตำบลดงมอน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งประสบความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค และทำการเกษตร (ตามหนังสือสำนักราชวังที่ รล ๐๐๐๘.๓/๑๙๓๖๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยเหลือราษฎรบ้านสงเปือย ตำบลดงมอน และราษฎรบริเวณใกล้เคียงให้มีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตรได้ตลอดปี

๓. เป้าหมาย

สนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตรในฤดูแล้งจำนวน ๕๐ ไร่ และฤดูฝน ๖๖๐ ไร่ ราษฎร ๒๒๐ ครัวเรือน มีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค-บริโภค

๔. งบประมาณดำเนินการ

จำนวน ๔๕,๖๘๐,๐๐๐ บาท

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน

มีนาคม – กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินโครงการ

บ้านสงเปือย ตำบลดงมอน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินโครงการ

ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ กันยายน ๒๕๖๒

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

อยู่ระหว่างดำเนินการ สามารถเบิกจ่ายและดำเนินการได้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

ภาพกิจกรรม

โครงการชลประทานมุกดาหาร

โครงการปรับปรุงร่องซักน้ำอุโมงค์ผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ ลงพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะยังตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในรัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ให้พิจารณาจัดตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนในลักษณะการพัฒนาพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ โดยประสานหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน เพื่อการเร่งรัดการจัดหาแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค และการเกษตรตลอดจนการพัฒนาอาชีพ และศิลปอาชีพ และการพัฒนาฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ ลำธาร

อุโมงค์ผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ จังหวัดมุกดาหาร ผันน้ำลงสู่พื้นที่พัฒนาลุ่มน้ำลำพะยัง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๙ สภาพปัจจุบันร่องซักน้ำมีสภาพตื้นเขิน เนื่องจากมีตะกอนดิน ตกค้างอยู่เป็นจำนวนมากทำให้ไม่สามารถส่งน้ำได้เต็มประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องปรับปรุงร่องซักน้ำโดยการทำคันดินเพื่อกั้นตะกอนไหลลงในร่องซักน้ำทั้ง ๒ ด้านพร้อมขุดลอกร่องซักน้ำเพื่อให้สามารถส่งน้ำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

ปรับปรุงร่องซักน้ำเพื่อกั้นตะกอนไหลลงในร่องซักน้ำทั้ง ๒ ด้านเพื่อสามารถส่งน้ำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๓. เป้าหมาย

ผันน้ำลงไปสู่พื้นที่ลำพะยังตอนล่าง อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่รับประโยชน์รวมประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่

๔. งบประมาณดำเนินการ

จำนวน ๑๐,๕๒๕,๐๐๐ บาท

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน

มิถุนายน – กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินโครงการ

ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินโครงการ

ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ กันยายน ๒๕๖๒

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

ล่าช้ากว่าแผนที่ตั้งไว้เนื่องจากฝนตกหนักเกิดน้ำท่วมขังบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง และปัจจุบันอยู่ในช่วงรอเก็บเกี่ยวผลผลิต ไม่สามารถขนย้ายเครื่องจักรเข้าพื้นที่ปฏิบัติงานได้ ทำให้ปฏิบัติงานล่าช้ากว่าแผนที่ตั้งไว้ คาดว่าสามารถดำเนินงานได้แล้วเสร็จภายในเดือน กันยายน ๒๕๖๒

โครงการชลประทานมุกดาหาร

โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำห้วยบังอี่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองสูง

๑. ความเป็นมา

ตามหนังสือคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ กร๐๐๐๓/๓๔๕๗ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘ ด้วย นายไพพนอม แก้วศรีนวม ราษฎรหมู่ที่ ๒ บ้านนาหนองแคน ตำบลหนองสูง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ขอพระราชทานโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าห้วยบังอี่ เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อสูบน้ำส่งไปยังพื้นที่การเกษตรของราษฎรบ้านนาหนองแคน มีพื้นที่รับประโยชน์ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่
- ๒.๒ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบ้านนาหนองแคนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๓. เป้าหมาย

๓.๑ หลังจากโครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำห้วยบังอี่แล้วเสร็จเกษตรกรสามารถสูบน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูฝนทิ้งช่วงได้อย่างเพียงพอ

๓.๒ สามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง ของราษฎรหมู่ที่ ๒ บ้านนาหนองแคน ตำบลหนองสูง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร จำนวนประมาณ ๘๔๐ คน ๒๑๐ ครัวเรือน

๓.๓ ราษฎรบ้านนาหนองแคนไม่ต้องย้ายถิ่นฐานเข้าเมืองเพื่อรับจ้าง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔. งบประมาณดำเนินการ

จำนวน ๓๑,๓๙๒,๙๐๐ บาท

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน

มิถุนายน ๒๕๖๒ – มีนาคม ๒๕๖๓

๖. สถานที่ดำเนินโครงการ

บ้านนาหนองแคน ตำบลหนองสูง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินโครงการ

ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ มีนาคม ๒๕๖๓

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

ล่าช้ากว่าแผนที่ตั้งไว้เนื่องจากฝนตกหนักเกิดน้ำท่วมขังบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง และปัจจุบันอยู่ในช่วงรอเก็บเกี่ยวผลผลิต ไม่สามารถขนย้ายเครื่องจักรเข้าพื้นที่ปฏิบัติงานได้ ทำให้ปฏิบัติงานล่าช้ากว่าแผนที่ตั้งไว้ คาดว่าสามารถดำเนินงานได้แล้วเสร็จภายในเดือน มีนาคม ๒๕๖๓

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร

โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑. ความเป็นมา

โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เป็นหนึ่งในโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นเจ้าภาพหลัก จัดขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้เกษตรกรที่ได้รับสิทธิ์ทำการเกษตรในที่ดินของ ส.ป.ก. ตามหลักเกณฑ์และการประเมินผลที่กำหนด ทำอาชีพเกษตรกรรม โดยสามารถแก้ไขปัญหา พึ่งพาตัวเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ วางแผนกระบวนการผลิต การใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจและรู้จักใช้เทคโนโลยี โดยเน้นการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพปลอดภัยต่อผู้บริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนองนโยบาย Smart Farmer หรือ เกษตรกรปราดเปรื่องของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อพัฒนาเกษตรกรระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว

๒.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- จัดหลักสูตรอบรมเกษตรกรร่วมกับหน่วยงานหลัก และส่งวิทยากรเข้าร่วมอบรมหลักสูตรของหน่วยงานหลัก

๓. พื้นที่เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่เขต ส.ป.ก. ของจังหวัดมุกดาหาร

๔. งบประมาณ

งบปกติกรมวิชาการเกษตรปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒๕,๐๐๐ บาท

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่เขต ส.ป.ก. ในจังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินงาน

อบรมเกษตรกรหลักสูตร “การผลิตพืช/พืชอินทรีย์” วันที่ ๒๒ เดือน เมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ บ้านเลื้อนเจริญ ม.๔ ต.ดงหลวง อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร จำนวน ๕๐ ราย

ภาพ
กิจกรรม

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

โครงการส่งเสริมปลูกผักปลอดภัยสารพิษในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒

๑.ความเป็นมา

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการผลักดันการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ โดยได้มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลัก โดยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในสถาบันเกษตรกร กรมส่งเสริมสหกรณ์ เห็นความสำคัญที่จะต้องขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ในสถาบันเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อทำให้เป็นพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและพัฒนาสู่การผลิตแบบอินทรีย์ในที่สุด เพื่อสร้างพื้นที่ผลิตสินค้าปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค (Food Safety Zone) ให้สัมพันธ์กับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้วย และดำเนินการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งระบบการตรวจสอบและการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)

๒.๒ สร้างแหล่งผลิตเกษตรอินทรีย์ในสถาบันเกษตรกร ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภคที่นิยมบริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพมากขึ้น

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ ให้มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านปัจจัยการผลิต การตลาด และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกัน

๓. กลุ่มเป้าหมาย

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด จำนวน ๓๕ ราย

๔.ระยะเวลาดำเนินการ

จัดอบรมในวันที่ ๒๐-๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ณ หอประชุมสหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๕. งบประมาณ

จำนวน ๗๐,๐๐๐.- บาท

๖. ผลการดำเนินงาน

๖.๑ พัฒนาการผลิตของสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ ตามแนวทางยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และเป็นต้นแบบในการขยายผลผลิตไปสู่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอื่นๆ

๖.๒ ได้เครือข่ายการเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์สำหรับกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ในสถาบันเกษตรกร

๖.๓ มีแหล่งผลิตสินค้าปลอดภัย/สินค้าเกษตรอินทรีย์ ที่ผู้บริโภคมั่นใจในการผลิต

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโครงการหนึ่งที่ส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและเกิดแนวคิดในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ทั้งครอบครัวและชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมเป็นศูนย์ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน โดยได้เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ ปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ระยะที่ ๑ - ๕ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๐ จังหวัด และภาคใต้ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต และจังหวัดระนอง รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๔ จังหวัด ๑๑๔ หมู่บ้าน

หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการโครงการฯ ประกอบด้วย สำนักพระราชวัง กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงมหาดไทย และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ร่วมกันขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชดำริ โดยต้องการให้ชุมชนได้รับโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะวิชาการด้านการเกษตร เพื่อนำไปวางแผนการผลิตพืชอาหารไว้บริโภคอย่างเพียงพอในครัวเรือน เหมาะสมกับความต้องการและสอดคล้องกับพื้นที่อย่างแท้จริง การไปศึกษาดูงานทำให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน เกิดเครือข่ายด้านการผลิตและการตลาด รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการผลิต การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับสินค้าชุมชนให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สร้างอาชีพ สร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไปในชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน
- ๒.๒ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการผลิต การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์
- ๒.๓ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศูนย์ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเครือข่าย

๓. เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินงาน กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำนวน ๕ กลุ่ม ประกอบด้วย

- ๓.๑ ระยะที่ ๑ หมู่ ๑, ๒ ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
- ๓.๒ ระยะที่ ๒ หมู่ ๑, ๔, ๑๑, ๑๔ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
- ๓.๓ ระยะที่ ๓ หมู่ ๑, ๒, ๙ ตำบลชะโนดน้อย อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
- ๓.๔ ระยะที่ ๔ หมู่ ๑ ตำบลป่าไร่ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
- ๓.๕ ระยะที่ ๕ หมู่ ๗ ตำบลห้วยน้ำใหญ่ อำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร

๔. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

- ๔.๑ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ๔.๒ จัดเตรียมเรื่องอบรม ตามความต้องการและให้เหมาะสมกับวิถีชุมชนสอดคล้องกับพื้นที่
- ๔.๓ นำเกษตรกรไปศึกษาดูงานเครือข่ายกลุ่มจังหวัด เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาฝึกปฏิบัติให้เกิดเป็นผลสำเร็จ
- ๔.๔ เสริมสร้างความรู้ ทักษะ ในการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการผลิต การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน
- ๔.๕ ติดตามและให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
- ๔.๖ จัดทำสรุปรายงานการดำเนินงานโครงการฯ

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๖. ผลการดำเนินงาน

๖.๑ ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

๑) อบรมเกษตรกรหลักสูตร การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ ๑-๕) กลุ่มๆ ละ ๓๐ ราย รวม ๑๕๐ ราย งบประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท

๒) ศึกษาดูงาน (ระยะที่ ๕) ณ ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดนจังหวัดมุกดาหาร และศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหนองแวง อำเภอนิคมน้ำอ้อย จำนวน ๓๐ ราย งบประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท

๓) อบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (ระยะที่ ๔) จำนวน ๑ กลุ่ม ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ตำบลป่าไร่ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท

๖.๒ ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

๑) สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒) กลุ่มสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงาน มาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนามาตรฐานผลผลิตให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๒)

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ และน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติและนำไปสู่การพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบ
- ๑.๒ เพื่อให้รู้จักการวางแผนการผลิตอย่างเหมาะสม การจัดทำบัญชี และส่งเสริมการออม
- ๑.๓ สนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้ให้เกษตรกรเพื่อยกระดับเป็นจุดศึกษาเรียนรู้และแปลงต้นแบบต่อไป

๒. เป้าหมาย

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๑) ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๕ ราย (ได้แก่ อำเภอหนองสูง อำเภอดงหลวง อำเภอคำชะอี อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล)

๓. กิจกรรมและงบประมาณ

- ๓.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืช/การอารักขาพืชแก่เกษตรกร จำนวน ๕ ราย งบประมาณ ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน)
  - ๓.๒ ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน ๒ แปลง ละ ๕,๐๐๐ บาท (อำเภอคำชะอี อำเภอหว้านใหญ่) งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)
  - ๓.๓ ติดตามให้คำแนะนำ งบประมาณ ๒,๐๐๐ บาท
- รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๑๓,๐๐๐ (หนึ่งหมื่นสามพันบาทถ้วน)

๔. วิธีการดำเนินงาน

- ๔.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืช/การอารักขาพืชให้แก่เกษตรกร จำนวน ๕ ราย
- ๔.๒ จัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน ๒ แปลง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

- ๖.๑ จัดฝึกอบรมเกษตรกร ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนม่วง หมู่ ๗ ตำบลหว้านใหญ่ อำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร ในระหว่างวันที่ ๑๘ -๑๙ เมษายน ๒๕๖๒ ร่วมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ๖.๒ จัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน ๒ แปลง ที่ หมู่ ๑๔ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี และหมู่ ๗ ตำบลหว้านใหญ่ อำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

- ๑) เกษตรกร จำนวน ๕ ราย ที่ผ่านการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการผลิตพืชและอารักขาพืช
- ๒) เกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง จำนวน ๒ แปลง

๗.๒ ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ของตนเองและมีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้ชุมชนมีแหล่งผลิตอาหารอย่างเพียงพอ ส่งผลให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๘. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน

- ไม่มี -

ภาพกิจกรรม

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

โครงการส่งเสริมศักยภาพบุคลากร และผู้ประกอบการด้านการเกษตรของจังหวัดมุกดาหาร

กิจกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑. เพื่อสนองงานโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๑.๒. เสริมสร้างทักษะทางการเกษตร เพิ่มขีดความสามารถในการผลิตที่ได้มาตรฐาน
- ๑.๓. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการพัฒนาศักยภาพ ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด
- ๑.๔. ส่งเสริมการฝึกทักษะด้านการเกษตรที่ทันสมัย การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑.๕. เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือนโดยการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารในครัวเรือน

๒. เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินงาน กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำนวน ๖ กลุ่ม ประกอบด้วย

เกษตรกร จำนวน ๓๐๐ คน ได้รับความรู้และทักษะด้านการเกษตรทางด้านการเกษตร การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มเป้าหมายเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ จังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๓๐๐ ราย

หมู่ ๔ , ๑๓ ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมือง จำนวน ๕๐ ราย

หมู่ ๑ , ๓ ตำบลบ้านเหล่า อำเภอคำชะอี จำนวน ๕๐ ราย

หมู่ ๘ , ๑๐ ตำบลป่าไร่ อำเภอดอนตาล จำนวน ๕๐ ราย

หมู่ ๔ , ๑๐ , ๘ , ๗ , ๓ ตำบลบางทรายน้อย อำเภอหว้านใหญ่ จำนวน ๕๐ ราย

หมู่ ๓ ตำบลโชคชัย อำเภอนิคมน้ำอ้อย จำนวน ๕๐ ราย

หมู่ ๔ , ๕ ตำบลหนองบัว อำเภอดงหลวง จำนวน ๕๐ ราย

๓. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

- ๓.๑ ให้สำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกชุมชนเข้าร่วมโครงการฯ
- ๓.๒ จัดเตรียมเรื่องอบรม ตามความต้องการและให้เหมาะสมกับวิถีชุมชนสอดคล้องกับพื้นที่
- ๓.๓ จัดอบรมเกษตรกร
- ๓.๔ นำเกษตรกรไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และฟาร์มตัวอย่าง นางบังอร ไชยเสนา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- ๓.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์เงาะโรงเรียน และทุเรียน
- ๓.๖ ติดตามและให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๗ จัดทำสรุปรายงานการดำเนินงานโครงการฯ

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๕. ผลการดำเนินงาน

๕.๑ ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

๑) อบรมถ่ายทอดความรู้ งบประมาณ ๒๒๗,๔๐๐ บาท จัดการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๓๐๐ ราย โดยแบ่งเป็น ๖ รุ่น ๆ ละ ๑ วัน ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

๒) ศึกษาดูงานนอกสถานที่ งบประมาณ ๑๔๑,๐๐๐ บาท นำเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและเจ้าหน้าที่ศึกษาดูงาน จำนวน ๑๕๐ ราย (จำนวน ๓ รุ่น รุ่นละ ๑ วัน) ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนครและฟาร์มตัวอย่าง คุณบังอร ไชยเสนา อ.เมือง จ.สกลนคร

๓) กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง งบประมาณ ๘๗,๕๐๐ บาท จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในครัวเรือน ตามแผนการผลิตของเกษตรกร โดยการจัดซื้อวัสดุการเกษตรตามแผนการผลิตของเกษตรกร

- ต้นพันธุ์ทุเรียนหมอนทองเสียบยอด จำนวน ๓๐๐ ต้น (จำนวน ๓๐๐ รายๆ ละ ๑ ต้น)
- ต้นพันธุ์เงาะ (พันธุ์โรงเรียน) จำนวน ๓๐๐ ต้น (จำนวน ๓๐๐ รายๆ ละ ๑ ต้น)

๕.๒ ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

๑) สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒) กลุ่มสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาปรับใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนามาตรฐานผลผลิตให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

๖. ปัญหาอุปสรรค

- ไม่มี -

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ (รัชกาลที่ ๙) ทรงให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรดิน ด้วยทรงเห็นว่าดินเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญเช่นเดียวกับน้ำ จึงมีพระราชดำริเริ่มให้มีการนำหญ้าแฝก ซึ่งเป็นพืชที่มีคุณลักษณะพิเศษที่มีรากยาวหยั่งลึกแผ่กระจายเป็นตาข่ายลงไปใต้ดิน เสมือนเป็นกำแพงธรรมชาติที่มีชีวิตชีวา มาใช้แก้ปัญหา การชะล้างพังทลายของหน้าดินที่ส่งผลต่อความเสื่อมโทรมแก่ทรัพยากรพังทลายดิน จึงพระราชทานพระราชดำริเรื่องนี้ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๓๔ และได้มีพระราชดำริอย่างต่อเนื่องครอบคลุมการดำเนินงานทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษา วิจัยวิธีการปลูก และการใช้ประโยชน์ โดยทรงให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ กระทบวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการปลูกหญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติ ระหว่างปี ๒๕๔๘-๒๕๕๐ และยังคงดำเนินเรื่อยมาจนปัจจุบัน เพื่อรณรงค์ส่งเสริมและขยายผลให้ประชาชนปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และนำไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม กว้างขวางและต่อเนื่อง ภายใต้การสนับสนุนของ ๑๑ หน่วยงาน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้จัดทำโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาตั้งแต่ ปี ๒๕๔๙ โดยประสานงานกับ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและชุมชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ พร้อมให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และได้ประสานงานกับกรมพัฒนาที่ดินในการขอรับการสนับสนุนพันธุ์หญ้าแฝก สำหรับแจกจ่ายให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จังหวัดมุกดาหาร โดย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) ได้รับแผนงานและงบประมาณในการดำเนินงาน โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๓๒,๐๐๐ กกล้า เพื่อเป็นการสนองงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกษตรกรรู้จักการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก เป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ส.ป.ก.มุกดาหาร จึงได้มีการจัดกิจกรรม โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นการสนองแนวทางพระราชดำริในการรณรงค์การใช้หญ้าแฝกในการพัฒนาทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และสภาพแวดล้อม

๒.๒ เพื่อพัฒนาอนุรักษ์ดินและน้ำและป้องกันการพังทลายของหน้าดิน และการทลายชั้นดินดาน

๒.๓ เพื่อให้เกษตรกร ประชาชน และผู้ใช้ที่ดินได้รู้จักหญ้าแฝก และเข้าใจวิธีการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมพร้อมรับรู้ถึงคุณค่าและประโยชน์ของหญ้าแฝก

๓. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ ศึกษากรอบนโยบาย สำนวจความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่และประเมินความเหมาะสม

๓.๒ ประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๓.๓ คัดเลือกเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

๓.๔ ประสานงานสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดในการสนับสนุนกล้าหญ้าแฝก

๓.๕ การจัดเตรียมสถานที่ในการปลูกหญ้าแฝก

๓.๖ ดำเนินการปลูกหญ้าแฝก

๓.๗ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๔. เป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ เป้าหมายการปลูกหญ้าแฝกจำนวน ๓๒,๐๐๐ กล้า ดังนี้

๔.๑ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ร่วมกันปลูกหญ้าแฝก จำนวน ๑๖,๐๐๐ กล้า

๔.๒ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลนาอุดม อำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร ร่วมกันปลูกหญ้าแฝก จำนวน ๑๖,๐๐๐ กล้า

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน ระหว่างเดือน มิถุนายน ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๒

๖. งบประมาณดำเนินการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) อนุมัติจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) ดำเนินตามแผนงานและงบประมาณ ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๙,๐๐๐.- บาท (หนึ่งหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

๖.๑ ค่าบริหารจัดการโครงการ

- ค่าใช้จ่ายประสานงานและติดตามงาน จำนวนเงิน ๖,๐๐๐.- บาท

- ค่าวัสดุโฆษณาประชาสัมพันธ์ จำนวนเงิน ๒,๐๐๐.- บาท

๖.๒ ค่าจ้างเหมาบริการ จำนวนเงิน ๑๑,๐๐๐.- บาท

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวสามารถถัวจ่ายได้ทุกรายการตามความเหมาะสม

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ เกษตรกรและหน่วยงานของรัฐ ประสานความร่วมมือและพร้อมใจกันปลูกหญ้าแฝก

๗.๒ พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ทรัพยากรดินและน้ำได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู

๗.๓ ทำให้เกษตรกรได้รู้จักและคุ้นเคยกับการปลูกหญ้าแฝกในไร่นามากขึ้น ทำให้การแนะนำส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกง่ายขึ้น และช่วยให้เกษตรกรมีความรู้และยอมรับมาตรการการอนุรักษ์ดินและน้ำและปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยใช้หญ้าแฝกมากขึ้น

ภาพกิจกรรม

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายบุญชัย	ต้นทชอุณห	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
นางปิ่นอนงค์	วงศ์บุญ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

หน่วยงานที่ให้ข้อมูล

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร
สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร
สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร
โครงการชลประทานมุกดาหาร
ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ มุกดาหาร
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมุกดาหาร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร

ผู้รวบรวม/ทำรูปเล่ม

นางทิพวัลย์	พิมพ์มาศ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
-------------	----------	----------------------------------

จัดทำโดย กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
ศาลากลางจังหวัดมุกดาหาร ชั้น ๕ ถนนวิจิตรสุรการ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๐๐๐
โทร. ๐๔๒-๖๑๓๕๘๒ โทรสาร ๐๔๒-๖๑๓๕๘๓ E-Mail : Paco_mdh@opsmoac.go.th